

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Rusiya mədəniyyət xadimlərinə fəxri adlar verilib

Prezident İlham Əliyev noyabrın 14-də Azərbaycan-Rusiya mədəni əlaqələrinin möhkəmləndirilməsində xidmətləri olan Rusiya Federasiyasının mədəniyyət xadimlərinə fəxri adların verilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Maqomedov Cambulat Musayeviq "Əməkdar incəsənət xadimi" fəxri adına, Hacıyeva Fatimə Taqirovna və Xadulayev Mutay Xadulayeviq "Əməkdar artist" fəxri adına layiq görülüb.

Azərbaycan-İran mədəni əməkdaşlığı müzakirə edilib

Noyabrın 14-də Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev İran İslam Respublikasının Mədəniyyət və İslami Əlaqələr Təşkilatının sədri Abuzər İbrahimi Türkmənin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüşdə iki ölkədə mədəniyyət sahəsi üzrə fəaliyyət göstərən televiziya kanalları arasında əməkdaşlığın qurulması və birgə layihələrin həyata keçirilməsi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

səh. 3

Parisdə UNESCO Baş Konfransının 40-cı sessiyası keçirilib

Noyabrın 12-də Parisdə UNESCO Baş Konfransının 40-cı sessiyası işə başlayıb. Sessiyaya UNESCO-nun 193 üzv və 10 assosiativ üzv ölkəsinin nümayəndələri qatılıb.

Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər nazirinin müavini Ramiz Həsənov, UNESCO üzrə Milli Komissiyasının baş katibi, xüsusi tapşırıqlar üzrə səfir Elnur Sultanov, UNESCO yanında daimi nümayəndəliyin rəhbəri, səfir Anar Karimov, eləcə də daimi nümayəndəliyin diplomatları sessiyada iştirak edir.

davamı səh. 3-də

Akademik Musiqili Teatrda "Paris Notr-Dama ithaf"

Noyabrın 14-də Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında mövsümün ilk premiyerası – Viktor Hüqonun "Paris Notr-Dam kilsəsi" romanının motivləri əsasında librettosu və quruluşu gənc rejissor Samir Qulomovna məxsus olan "Paris Notr-Dama ithaf" tamaşası təqdim olunub.

səh. 2

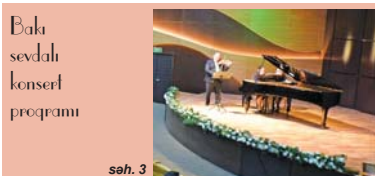

Muzeylər, tekstil kolleksiyaları və qarşılıqlı əməkdaşlıq

Noyabrın 14-də Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində "Muzeylər, tekstil kolleksiyaları və qarşılıqlı əməkdaşlıq perspektivləri" mövzusunda beynəlxalq konfransın açılış mərasimi keçirildi.

Noyabrın 17-dək davam edəcək konfrans Mədəniyyət Nazirliyi, Milli Xalça Muzeyi və MDB-nin Humanitar Əməkdaşlıq üzrə Dövlətlərarası Fondunun təşkilatçılığı ilə keçirilir.

davamı səh. 2-də

Bakı sevdalı
konsert
proqramı

səh. 3

Dünyanın dini liderləri Bakıda toplaşdılar

"Bütün bu tədbirlərin bir məqsədi var — dinlərarası dialoqu möhkəmləndirmək, multikultural dəyərləri təbliğ etmək"

Noyabrın 14-də Bakıda Dünya dini liderlərinin II Sammiti işə başlayıb. Sammit Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aprelin 11-də imzaladığı müvafiq sərəncama əsasən keçirilir.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Sammitin açılış mərasimində iştirak ediblər.

Əvvəlcə birgə foto çəkdirilib. Sammit müqəddəs "Quranı-Kərim"-dən ayələrin oxunması ilə başlayıb.

Prezident İlham Əliyev mərasimdə nitq söyləyib. Azərbaycanın ikinci dəfə bu mötəbər tədbirə ev sahibliyi etdiyini deyən dövlət başçısı forumun əhəmiyyətini vurğulayıb: "Bu bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan dinlərarası dialoqu inkişafında öz önəmli rolunu oynayır və bundan sonra da oynayacaqdır.

Bakıda belə mötəbər tədbirin keçirilməsi, hesab edirəm ki, təbiidir. Çünki Azərbaycanın qe-

dim dinlərarası ənənələri vardır. Əsrilər boyu ölkəmizdə bütün dinlərin, bütün etnik qrupların nümayəndələri bir aile kimi sülh, mehribanlıq, dostluq, qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşamışlar.

Azərbaycan çoxkonfessiyalı, çoxmillətli bir ölkədir və bu, bizim böyük sərvətimizdir. Dini və etnik müxtəlifliyimiz bizim böyük sərvətimizdir. Azərbaycanca uğurlu inkişafın, sabitliyin bərqə-

rar olması istiqamətində atılmış bütün addımların arxasında dini və milli dözümlülük, tolerantlıq və multikultural dəyərlər dayanır".

davamı səh. 2-də

Yeddi əsər və səkkiz tamaşa

Tamaşanın quruluşçu rejissoru Lale Şirinova, quruluşçu rəssamı Valeh Məmmədov, musiqi tərtibatçısı Əməkdar artist Azad Məmmədovdur. Rolları Rəşad Mehdiyev, Dürdanə Dünyaməliyeva, Xanirə İsgəndərova, Təranə Əliyeva və Zəhid Mehdiyev ifa edirlər.

masının bu pyesdəki kimi təsviri bəlkə də nadir haldır. Onu da deyək ki, Rus Dram Teatrında "Ay-din" indiyədək iki dəfə — 1957 və 1980-ci illərdə səhnəyə qoyulub və uzun illər repertuarda qalıb. Bu dəfə isə dramaturqun yubileyi münasibətilə hazırlanan tamaşa "Sevgiyə görə bağışla" ("Prosti za lyubov") adı ilə təqdim ediləcək.

Tamaşaya Xalq artisti İrəne Tağızadə quruluş verib. Səhnə tərtibatı ilə Sankt-Peterburqdan dəvət olunmuş Tatyana Melnikova, plastik həlli və xoreografiya həlli ilə Xalq artisti Aleksandra Nikuşina məşğul olub. Əməkdar mədəniyyət işçisi Vladimir Neverov isə musiqi tərtibatını verib. Əsas rollarda teatrın gənc aktyorları Murad Məmmədov (Aydin), Murad İsmayilov (Dövlət bəy), Həşər Ağayeva və Nəvətan Hacıyeva (Gülşəkin), Yegənə Hüseynli (Dövlət bəyin arvadı) çıxış edəcək.

davamı səh. 5-də

Xarkovda Azərbaycanın Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzi açılıb

Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyinin dəstək və təşkilatçılığı ilə Xarkov şəhərində ölkəmizin ilk Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzinin açılış mərasimi keçirilib.

Noyabrın 8-də gerçəkləşən mərasimdə Xarkov Vilayət Dövlət Administrasiyasının, şəhər meriyasının nümayəndələri, Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin Aparat rəhbəri Fikrət Babayev, səfirliyin, "SOCAR Ukraine"-nin əməkdaşları, Ukraynada yaşayan soydaşlarımız iştirak ediblər.

Tədbir Azərbaycan və Ukraynanın dövlət himnlərinin səsləndirilməsi ilə başlayıb. Sonra iki ölkənin dövlət bayrağı havaya qaldırılıb.

Mərkəzin fəaliyyətə başlaması tarixi hadisə adlandırılan Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri Azər Xudiyev bildirib ki, 9 Noyabr — Dövlət Bay-

rağı Günü ərəfəsində Ukraynanın ikinci böyük şəhərində üçrəngli bayrağımızın dalğalanması qürurvericidir və burada yaşayan soydaşlarımızın milli özünüdərk və həmrəylik duyğularını gücləndirəcək.

davamı səh. 8-də

"İnteraktiv teatrda improvizasiya deyil, aktyor texnikası önəmlidir"

Müasir dövrdə yaradıcı sənətin inkişafına xüsusi önəm verilir. Mədəniyyətin müxtəlif sahələrinin təmsil olunduğu yaradıcı sənətdə müstəqil teatrın da fəaliyyəti əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycanın teatr mühitində yaranan belə sənət ocaqlarından biri də "DOM" teatridir. 2017-ci ildən fəaliyyət göstərən teatrın direktoru Tərlan Rəsulovla söhbətimizdə kollektivin fəaliyyəti, interaktiv teatr anlayışının cəmiyyət tərəfindən qəbulunması məsələlərinə toxunduq.

səh. 5

Beynəlxalq qısa filmlər festivalı başa çatdı

Noyabrın 9-da Beynəlxalq Müğənni Mərkəzində X Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalının bağlanış mərasimi keçirildi.

Festivalın direktoru Fəhriz Şamiriyev bildirdi ki, üç gün ərzində Nizami Kino Mərkəzində müxtəlif ölkələrin rejissorlarının ekran əsərləri nümayiş etdirildi. Vurğulandı ki, "Sinema" Gənc Kinematografıçılar Mərkəzinin təsis etdiyi festival Mədəniyyət Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyi, Gənclər Fondu və Azərbaycan Prodüserlər Gildiyasının təşkilatı dəstəyi ilə reallaşır. Festivala bu il 79 ölkədən filmlər təqdim edildi. Müsəbiqə bölmələrində 21 ölkədən 48 film (beynəlxalq müsəbiqədə 29, yerli müsəbiqədə 19 film) yarışdı.

Sonra festivalın "Qızıl nar" mükafatının qalibləri elan olundu. Qaliblərə mükafat və diplomlar təqdim edildi.

davamı səh. 4-də

Noyabrın 20-dən 25-dək
"Aluminium" VI Bakı Beynəlxalq
Müasir İncəsənət Biennalesi
keçiriləcək

səh. 2

Azərbaycan-
Özbəkistan
dostluğuna
sənət təhlələri

səh. 4

əvvəlki səh. 1-də

Prezident vurğulayıb ki, Azərbaycan dövləti tarixi-dini abidələrimizin qorunması və yeni dini məbədlərin inşası istiqamətində səylərini asırqın. Dövlətlərarası dialoqu Azərbaycan qədim tarixi var və müasir Azərbaycan dövləti bu ənənələrə sadıqdır. Beynəlxalq təşkilatlar, eyni zamanda, dünya dini liderləri Azərbaycanın bu istiqamətdəki fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirlər.

Dövlət başçısı daha sonra deyib: "Azərbaycan o ölkədir ki, öz inkişafını, öz gələcəyini milli köklər üzərində qurubdur. Ənənəvi dəyərlər bizim üçün ən böyük sərvətdir. Hesab edirəm ki, Bakıda keçirilən Zirvə görüşünün mövzularından biri də məhz bu olacaq. Çünki biz görürük ki, dünyada, dünyanın müxtəlif yerlərində ənənəvi dəyərlərə qarşı kampaniya aparılır, onlar gözdən salınır, bizim üçün yad olan, bütün milli təfəkkürümüze uyğun olmayan yeni "dəyərlər" aşılanılır. Biz özümüzlə və xüsusilə gənc nəsli ilə yad və bəd təsirdən qorunmalıyıq. Ona görə, hesab edirəm ki, ənənəvi dəyərlərin, ailə dəyərlərinin təbliği edilməsi hamımızın işi olmalıdır".

Prezident qeyd edib ki, multikulturalizm Azərbaycanda həmişə tərzidir, həm də dövlət siyasətidir. Azərbaycanda bu istiqamətdə bir çox önəmli addımlar atılıb, mötəbər beynəlxalq tədbirlər keçirilib. Tədbirlərin bəziləri ənənəvi xarakter daşıyır. Bakı Humanitar Forumu ənənəvi olaraq keçirilir. Dünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu BMT tərəfindən dəstəklənir. BMT Sivilizasiyalar Alyansının Qlobal Forumu, Dünya dini liderlərinin Zirvə görüşləri – bütün bu tədbirlərin bir məqsədi var – dinlərarası dialoqu möhkəmləndirmək, multikultural dəyərləri təbliğ etmək: "Keçən il "Bakı Prosesi"nin 10 illiyi qeyd etmişik. "Bakı Prosesi" bizim təşəbbüsümüzə başlanmış prosesdir və bu gün bu, geniş beynəlxalq dəstəyə malikdir. O cümlədən BMT "Bakı Prosesi"ni dinlərarası, mədəniyyətlərarası dialoqu önəmli platforması kimi qəbul edir. 2008-ci ildə Bakıda Avropa Şurasının Mədəniyyət nazirlərinin toplantısı keçirilmişdir və biz qərara gəlmişdik ki, bu toplantıya İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv olan ölkələrin mədəniyyət nazirlərinin dəvət edilib və beləliklə, birinci təmas yarandı.

Ordan sonra 2009-cu ildə Bakıda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin mədəniyyət nazirlərinin toplantısı na bız Avropadan nazirləri dəvət etdik. Azərbaycan nadir ölkələrdəndir ki, həm İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına, həm də Avropa Şurasına üzvdür və bız bu imkanın istifadə edib "Bakı Prosesi"na start verdik və bu, doğrudan da, nadir əməkdaşlıq formatıdır".

Dövlət başçısı çıxışında onu da qeyd edib ki, dinlərarası dialoqdan danışıqdan bız təkcə müsibət məqamların qeyd edilməsi ilə kifayətlənməməliyik. Eyni zamanda, münaqişələri din əminlə bağlamaq cəhdlərini də çox ciddi şəkildə pisləməliyik. Bu nümunələrdən biri uzun illər davam edən Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsidir. Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində torpaqlarımızın təxminən 20 faizinin, o cümlədən Dağlıq Qarabağ və ətrafda olan 7 rayonun işğal olunduğunu deyən ölkə başçısı diqqətə çatdırıb ki, bu ərazilərdə Azərbaycan xalqına qarşı soyqırım törədilib. Tarixi abidələrimiz, qəbirlikimiz, məscidlərimiz ermənilər tərəfindən dağıdılıb.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, münaqişə ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurası 4 qərarına qəbul edib, həmin qərarlarda erməni silahlı qüvvələrinin bizim torpaqlarımızdan çıxarılması haqqında aqı-aydın müddəalar var. Münaqişənin həlli üçün yeganə yol Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpasıdır.

Vurğulanıb ki, ölkəmiz məruz qaldığı hərbi təcavüzün ağır fəsadlarına rəğmən uğurla inkişaf edir. Əldə olunan nailiyyətlər deməyə əsas verir ki, inkişafımız bundan sonra da uğurlu olacaq, gələcəyimiz parlaq olacaq və uğurlu gələcəyimizin əsas şərti daxili sabitlikdir: "Sabitliyin də təminatçısı Azərbaycan xalqıdır, onun raydır, onun bizə verdiyi dəstəkdir. Xalq-İttidard birliyi Azərbaycanın uğurlu inkişafının əsas amillərindən biridir və eyni zamanda, dinlərarası münasibətlər də bizim gücümüzü artırır".

Prezident çıxışının sonunda deyib: "Mən əminəm ki, bu Zirvə görüşünün çox böyük əhəmiyyəti olacaq və Bakıdan səslənən mesajlar lazımı ünvana çatacaq. Hesab edirəm ki, əsas istiqamətlərdən biri dini ayrı-seçkilikə yol verməmək, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizmə qarşı birgə mübarizə aparmaq, dindən siyasi məqsədlər üçün istifadə etməmək, münaqişələrə dini dəyərlərin istifadəsi zamanı tarixi-dini abidələri dağıtmamaq və ənənəvi dəyərləri təbliğ etməkdir. Əminəm ki, Zirvə görüşünün nəticələri bu istiqamətdə atılmış növbəti addım olacaqdır".

Sonra Prezident İlham Əliyevin Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin "Heydər Əliyev" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında sərəncamı oxunub. Dövlət başçısı "Heydər Əliyev" ordenini Şeyxülislam Allahşükür Paşazadəyə təqdim edib.

Sonra Moskvanın və bütün Rusiyanın Patriarxı Kirill Rus Pravoslav Kilsəsinin birinci dərəcəli "Müqəddəs Serafim Sarovski" ordenini Şeyxülislam Allahşükür Paşazadəyə təqdim edib.

Dünyanın dini liderləri Bakıda toplaşdılar

"Bütün bu tədbirlərin bir məqsədi var – dinlərarası dialoqu möhkəmləndirmək, multikultural dəyərləri təbliğ etmək"

Bakıda müasir incəsənət biennalesi

Noyabrın 20-dən 25-dək "Alüminium" VI Bakı Beynəlxalq Müasir İncəsənət Biennalesi keçiriləcək. Biennalenin təşkilatları Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Rəssamlar İttifaqıdır.

Tədbir Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyasına uyğun olaraq, ölkəmizdə müasir incəsənətin inkişafının təbliği və rəssamların yaradıcılığının dəstəklənməsi məqsədilə təşkil olunacaq. Biennalədə rəngkarlıq, qrafika, heykəltəraşlıq, installasiya, video-art, fotosərlər, habelə Azərbaycan, Almaniya və Gürcüstan rəssamlarının performansları nümayiş olunacaq. Həmçinin "Müasir incəsənət bu gün: nailiyyətlər, problemlər və perspektivlər" mövzusunda konfrans keçiriləcək.

Biennalədə xarici ölkələrdən 40-dan çox rəssamın iştirakı gözlənilir.

Qeyd edək ki, "Alüminium" Bakı Beynəlxalq Müasir İncəsənət Biennalesi ilk dəfə 2003-cü ildə keçirilib.

Azərbaycanda "Özbək kinosu həftəsi"

Noyabrın 17-dən 24-dək Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi və "Özbəkino" milli agentliyinin təşkilatlığı ilə ölkəmizdə "Özbək kinosu həftəsi" keçiriləcək.

Noyabrın 18-də Nizami Kino Mərkəzində "Özbək kinosu həftəsi"nin açılış mərasimi olacaq.

Noyabrın 19-da Özbəkistanı təmsil edən nümayəndə heyəti Dövlət Film Fondunun fəaliyyəti ilə tanış olacaq. Azərbaycanın kino xadimləri ilə görüş keçirəcək, gələcəkdə kino sahəsində əməkdaşlıq barəsində müzakirələr aparacaq.

Nümayəndə heyəti kino həftəsi çərçivəsində Şəki Regional Mədəniyyət İdarəsinin və İsmayilli Regional Mədəniyyət İdarəsinin təşkilatlığı ilə Şəki, İsmayilli və Qəbələ rayonlarına səfərlər edəcək. Həmin rayonlarda da özbək filmlərinin nümayişləri təşkil olunacaq.

Muzeylər arasında təcrübə mübadiləsi

Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Ağdaş, Ucar, Göyçay və Zərdab rayonlarının Heydər Əliyev mərkəzlərinin, Tarix-Diyarşünaslıq və digər muzeylərin əməkdaşları Füzuli Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində olublar.

Təcrübə mübadiləsi və tanışlıq məqsədi daşıyan görüşdə Füzuli Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin direktoru Elçin Əsədov və muzeyin əməkdaşları qonaqlara öz fəaliyyətləri barədə məlumat veriblər.

Muzey müəssisələrində deməkəlin yaradılması, əhalinin muzeylərə cəlb edilməsi məqsədilə təbliğat işinin düzgün qurulması, digər müəssisə və təşkilatlarla müqavilələrin bağlanması, muzeydə sənədləşmə işlərinin aparılması, əşyaların fondada düzgün qablaşdırılması və saxlanması, bərpaya ehtiyacı olan əşyaların uçotunun aparılması məsələləri müzakirə olunub.

Muzey əməkdaşları Horadiz şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzi ilə də tanış olublar.

əvvəlki səh. 1-də

Muzeyin direktoru, Əməkdar Mədəniyyət işçisi Şirin Malikova qonaqları salamlayaraq bildirdi ki, beynəlxalq tədbir muzeyin təsisçisi, xalçaçı-alım, Xalq rəssamı Lətif Kerimovun doğum gününə, eyni zamanda Azərbaycan xalça sənətinin UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilməsinin (16 noyabr 2010-cu il) ildönümünə həsr olunub.

Direktor qeyd etdi ki, Türkiyə, Böyük Britaniya, Almaniya, Rusiya, İtaliya, Gürcüstan, Serbiya, Albaniya, Qırğızistan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Argentina və Tailanddan mütəxəssislərin qatıldığı konfransda 40-dək məruzə dinlənəcək. Məruzələr rəqəmsal dünyada tekstil muzeyləri, tekstil kolleksiyalarında innovativ iş üsulları, layihə menecmenti, kuratorluq işi və təqdimatların keçirilməsi, tekstil muzeylərində konservasiyanın özlilikləri, ziyarətlər üçün işi və digər mövzularda əhatə edəcək.

Mərasimdə çıxış edən Mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vəqif Əliyev xalça sənəti və ümumiyyətlə, mədəni irsimizə dövlət tərəfindən böyük diqqət və qayğı göstərildiyini bildirdi. Qeyd etdi ki, bu mədəni sərvət tarixən qorunaraq nəsil-dənəslə ötürülüb. Müqəmm, Novruz bayramı kimi xalça sənəti də mədəni yaddaşımızdır: "Xalq rəssamı Lətif Kerimov xalça sənətinin zənginləşməsi və milli sərvətə çevrilməsi üçün böyük işlər görüb. Bu gün bu ənənə davam etdirilir.

Muzeylər, tekstil kolleksiyaları və qarşılıqlı əməkdaşlıq

Beynəlxalq konfransda 10-dan çox ölkədən

mütəxəssislərin məruzələri dinlənəcək

Xalça Muzeyinin yaradılması dövlətimiz tərəfindən bu sahəyə böyük diqqət və qayğının nümunəsidir. Muzeyin 50 illik yubileyinə həsr edilən kitab isə xalçaçılıq tariximizi özündə hərtərəfli əks etdirən dəyərli mənbədir. Konfransın işinə uğurlar arzulayırıq".

Latviyanın Azərbaycandakı səfiri Daynis Qarəns iki ölkə arasında mədəni əlaqələrdən söz açdı. Konfrans çərçivəsində latviyalı modelerin moda nümayişləri tikmə sənəti və geyim mədəniyyətlərimizin təbliği

baxımından mühüm addım kimi dəyərləndirildi.

Açılış mərasimində həmçinin Milli Xalça Muzeyinin 50 illiyi münasibətilə Azərbaycan, rus və ingilis dillərində nəşr olunan kitab da təqdim edildi. Tərtiblər adından Əməkdar incəsənət xadimi Küber Əliyeva çıxış edərək dedi ki, kitab üzərində sənətdəşünaslardan ibarət ekspert qrupu çalışıb. Kitabda muzeyin bütün eksponatları haqqında məlumatlar yer alıb.

Çıxışlardan sonra tədbir iştirakçıları latviyalı modeler Evita

Smanuhininin "Frozen dreams" adlı moda nümayişini izlədilər. Milli Xalça Muzeyi əməkdaşlarının təqdimatında podiumda nümayiş olunan kətan və yun parçadan ibarət geyimlər böyük maraqla qarşılandı.

Tədbirin sonunda qonaqlar Özbəkistanı məxsus "İpek hekayətlər" sergisini ilə də tanış oldular. Sergidə qədim "ikat" istehsalının bütün mərhələləri təqdim olunur. Ekspozisiyanın əsas hissəsini ənənəvi geyimlər, süzənə, interyer tikmələri, xovlu xalçalar, milli geyim nümunələri təşkil edir. Sergidə həmçinin Rusiya Etnoqrafik Muzeyindən ipek və pambıq kukulların kolleksiyası nümayiş olunur.

Kolleksiyanın kuratoru Fatima Arifanova özbək milli suvenirlərini Milli Xalça Muzeyinə hədiyyə edərək sərginin təşkilinə görə təşəkkürünü bildirdi.

Qeyd edək ki, konfrans günlərində Milli Xalça Muzeyinin əməkdaşları tərəfindən xalça-təməllə texnologiyasına, xalça eskizləri və onların xüsusiyyətlərinə, çətin istehsalına dair ustad dərsləri təşkil olunacaq.

Lala AZƏRİ

Akademik Musiqili Teatrda "Paris Notr-Dama ithaf"

Noyabrın 14-də Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının mövsümün ilk premiyerası – Viktor Högson "Paris Notr-Dam kilsəsi" romanının motivləri əsasında librettosu və quruluşçu gənc rejissor Samir Qulomova məxsus olan "Paris Notr-Dam o İthaf" tamaşası təqdim olunub.

Tamaşanın ideya müəllifi və bədii rəhbəri teatrın direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi Əliqasımla Layevdir. Səhnə əsəri tarixi memarlıq incisi, Avropanın ənənəli simvollarından sayılan Paris Notr-Dam kilsəsində bu il aprelin 15-də baş vermiş yüngül hadisəsinə ithaf olunub.

Fransız ədəbiyyatında tarixi roman janrının zirvəsi hesab olunan "Paris Notr-Dam kilsəsi"

romanı indiyə qədər dünyanın bir çox teatrlarında, müxtəlif rejissorların yozumlarında dəfələrlə səhnələşdirilib.

Tamaşada "Notre-Dame de Paris" müziklinə görə "Ginnes" rekordları kitabına düşən Riçard Konçantenin və dünya şöhrətli bəstəkarların – Riçard Ştraus, Tomaso Albini, Jorj Bize, Samuel Barberin musiqilərindən istifadə edilib.

Tamaşanın quruluşçu rejisoru Əməkdar incəsənət xadimi Fəxrəddin Atayev, quruluşçu baletmeysterləri əməkdar artistlər – Zakir və Yelena Ağayevlər, xoreysteri Əməkdar artist Vəqif Məstənov, quruluşçu rəssamı Vüsal Rəhimdir.

Rolları Xalq artisti Pərviz Məmmədrazayev, əməkdar artistlər – Nadir Xasıyev, Səidə Şərifəliyeva, aktyorlar – Mehriban Zaliyeva, Aydan Həsənova, Əmrəh Dadaşov, Nicat Əli, İbrahim Əlizadə, Emin Zeynəli və başqaları ifa edirlər.

Noyabrın 14-də Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev Dün-yə dini liderlərinin II Sam-milində iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan İran İslam Respublikasının Mədəniyyət və İslamı Əlaqələr Təşkilatının sədri Abuzər İbrahimi Türkmənin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Qonaqları salamlayan Əbülfəs Qarayev Azərbaycan ilə İran arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu və bütün sahələrdə əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişaf etdiyini bildirdi: "Bizim mehriban dostluğumuz, qonşuluğumuz və tarixi əlaqələrimiz bu prosessa böyük təkan verir. Azərbaycan və İranı ortaq tarixi-mədəni keçmiş və din bir-birinə sıx bağlayır".

Nazir qeyd edib ki, iki ölkə arasında mədəniyyət sahəsində əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi üçün böyük potensial var. Qonşu ölkənin kino mü-təxəssisləri ilə birgə layihələr-

Azərbaycan-İran mədəni əməkdaşlığı müzakirə edilib

dan söz açan Əbülfəs Qarayev Azərbaycanda İran kinosunun uğurlarının diqqətlə izləndiyini deyib, bu sahədə İranın təcrübəsindən istifadə edilməsində maraqlı olduğumuzu diqqətə çatdırıb.

Nazir onu da vurğulayıb ki, qarşılıqlı mədəniyyət və kino günlərinin keçirilməsi istiqamə-

tində işlər davam etdirilməlidir. Gələcək illərdə bu sahədə reallaşdırılacaq layihələr nəzərdən keçiriləcəkdir.

İranın Mədəniyyət və İslamı Əlaqələr Təşkilatının sədri Abuzər İbrahimi Türkmən noyabrın 13-də Prezident İlham Əliyevlə görüşünü diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, son illərdə Azərbaycan-

la münasibətlərdə böyük irəliləyiş müşahidə olunur. İran dövləti Azərbaycanla əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə böyük maraq göstərir. "İldən-ilkələrimiz arasında mədəniyyət əlaqələri genişlənir. Məqsədimiz bu istiqamətdə müstəqil əməkdaşlığı davam etdirməkdir. Ölkələrimiz arasında qarşılıqlı hörmətə və dostluğa əsaslanan əlaqələrin inkişafından məmnunam".

Görüşdə iki ölkədə mədəniyyət sahəsi üzrə fəaliyyət göstərən televiziya kanalları arasında əməkdaşlığın qurulması və birgə layihələrin həyata keçirilməsi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Abuzər İbrahimi İranda Azərbaycan mədəniyyəti və kino günlərinin ən yüksək səviyyədə keçirilməsinə hazır olduğunu vurğulayıb. O, Xəzəryanı ölkələr arasında müstəqil mədəni layihələrin həyata keçirilməsinin zəruriliyini də qeyd edib.

Əminə Dilbazının 100 illiyi möhtəşəm konsertlə qeyd olunacaq

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə dekabrın 16-da Heydər Əliyev Sarayında Azərbaycan xoreografiya məktəbinin tanınmış nümayəndəsi, görkəmli rəqs ustası, Xalq artisti Əminə Dilbazının (1919-2010) anadan olmasının 100 illik yubileyi keçiriləcək.

Yubiley gecəsində Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblı, F.Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Məhni və Rəqs Ansamblı, Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının balet truppası, Bakı Xoreografiya Akademiyasının tələbələri, həmçinin qonaq kollektivlər – Suxişvili adına Gürcüstan Milli Baleti, "Ləzginka" Dağıstan Dövlət Akademik Rəqs Ansamblı, "Alan" Dövlət Akademik Rəqs Ansamblı (Şimali Osetiya-Alaniya) iştirak edəcəklər.

Əminə Dilbazi Azərbaycan rəqs sənətinin inkişafında və xoreografiya sənətinin inceliklərinin gənc nəsillə öyrədilməsində mühüm xidmətlər göstərib. Sənətkar fitri istedadı və bənzərsiz ifaçılıq imkanları sayəsində xalq rəqslərinin qiymətli nümunələrini yeni çalarlar qazandırb.

Mədəniyyət könüllüləri sırasına ATMU gəncləri də qoşulub

Mədəniyyət Nazirliyinin Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisaslandırma Mərkəzi könüllülük fəaliyyətinin sahəsini genişləndirir.

Noyabrın 13-də Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetində (ATMU) mədəniyyət sahəsində çalışan əməkdaşlar arasında könüllülük fəaliyyətinin təşviqi, müəssisələrarası əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi məqsədilə "Mədəniyyət sahəsində könüllülük fəaliyyəti" mövzusunda seminar keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən ATMU-nun rektoru İlham Məstəyov ölkəmizdə könüllülük fəaliyyətinin genişləndirilməsi qisat müddətə zəngin təcrübəyə malik böyük bir hərəkətə çevrilməsinə təşəbbüslərini həl kimi dəyərləndirib.

Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisaslandırma Mərkəzinin direktoru Asif Usubaliev çıxış edərək milli maraqların naminə universitet tələbələrini və digər fəal gəncləri cəlb etməyə könüllülük hərəkətinə qoşulmağa əminliyini ifadə edib.

Qeyd edək ki, indiyədək mədəniyyət könüllüləri sırasına Lənkəran, Gəncə dövlət universitetləri, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Şamaxı filiali, Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti və Bakı Humanitar Kollecinin tələbələri də qoşulub.

Cizgi filmlərimiz Polşada göstərilib

Polşanın Lodz şəhərində "StopTrik" adlı beynəlxalq animasiya film festivalı keçirilib. Festivalda ölkəmizi "Animafilm" kinostudiyası təmsil edib.

"Animafilm" kinostudiyasının direktoru Rəşid Ağamaliyev çıxış edərək iştirakçılara ölkəmizin animasiya tarixi barədə məlumat verib.

Azərbaycanın Polşadakı səfirliyinin əməkdaşı Sadiq Babayev çıxış edərək festivalın təcrübə mübadiləsi baxımından əhəmiyyətini qeyd edib. O, "Animafilm" studiyasına səfirlik adından təşəkkürünü bildirib, gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Festivalda nümayiş olunan "Cırtıdan", "Tıq-tıq xanım", "İthaf" və digər Azərbaycan çizgi filmləri izləyicilər tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Tədbirdə, eyni zamanda səfirlik tərəfindən hazırlanmış Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti və Qarabağ münaqişəsinə dair nəşrlər ayrıca masada təqdim edilib.

"Oturacaqlar" "Ümid" kinoforumunda mükafat qazanıb

Bişkek şəhərində MDB ölkələri gənc rejissorlarının VII "Ümid" kinoforumu keçirilib. Görkəmli qırğız aktyoru, SSRİ Xalq artisti Sümeyköl Çokmurovun xatirəsinə həsr olunan forumda MDB ölkələri rejissorlarının ümumilikdə 32 qismətmətrajlı filmi nümayiş etdirilib.

Ölkəmiz Orxan Ağazadənin "Oturacaqlar" və Daniel Quliyevin "Yaramaz" filmləri ilə təmsil olunub.

Tədbir çərçivəsində ustad dərsləri də keçirilib. Forumun sonuncu günü qaliblərin adları açıqlanıb. Münsiflər heyətinin qərarı ilə milli nominasiyada qırğız rejissoru Aydan Topçubaevanın "Ayan", beynəlxalq nominasiyada isə Orxan Ağazadənin "Oturacaqlar" filmləri "Ən yaxşı film" seçilib.

"Muğam dünyasına səyahət" davam edir

Beynəlxalq Muğam Mərkəzi və Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin birgə həyata keçirdiyi "Muğam dünyasına səyahət" layihəsi çərçivəsində növbəti konsert proqramı təqdim olunub.

Nardaran qəsəbə Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən konsertdə tarzen Rəşad İbrahimoğlu və kamançaçı Təbriz Yusifovun müşayiəti ilə Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin solistləri – muğam müsbəqisinin qalibləri, xanəndələr Könül Xəlizadə, Nisbət Sədrəyeva, Elgiz Əliyev maraqlı proqram ilə çıxış ediblər.

Konsertdə "Segah", "Mahur", "Şur" muğamları və təsniflər ifa olunub.

Parisdə UNESCO Baş Konfransının 40-cı sessiyası keçirilir

Türkiyə sessiyasının prezidenti, Azərbaycan isə vitse-prezidenti seçilib

əvvəlki sahə. 1-da

Tədbirin ilk günü sessiyanın sədəriyyə müəyyənləşdirilib. Türkiyə UNESCO Baş Konfransı 40-cı sessiyasının prezidenti, Azərbaycan isə vitse-prezidenti seçilib.

Noyabrın 27-dək davam edəcək sessiyanın gündəliyinə ali təhsildən sünü intellektə qədər aktual məsələlərin müzakirəsi daxildir. Sessiya qarşısında mühüm siyasi tədbirlər də keçiriləcək.

Noyabrın 18-də keçirilən inklüzivlik və mədəniyyət dair nazirlər iclasında 100-dən çox ölkənin təhsil naziri iştirak edib.

Noyabrın 18-də sessiya çərçivəsində UNESCO-nun 11-ci Gənclər Forumu keçiriləcək. Forumda gənclərin UNESCO-nun fəaliyyətində iştirak etməsi üçün yaxşı təcrübələr diqqətə çatdırılacaq. "Yeni nəsillə dəyişikliyin gənc aktörüləri ilə çoxəfəaliyyət münasibətləri yenidən nəzərdən keçirmək" adlı yüksək səviyyəli tədbirə bir çox dövlət və hökumət rəhbərləri qatılacaq. Həmin gün "Gəncliyin səsi və sünü intellektin gələcəyi" adlı mövzusunda danıclar keçiriləcək.

Noyabrın 19-da isə 100-dən çox ölkənin mədəniyyət nazir-

nin iştirakı ilə "Dövlət siyasəti və davamlı inkişafda mədəniyyətin yeri" mövzusu ətrafında müzakirələr aparılacaq.

Noyabrın 22-də "Qadın zorakılığının qarşısını beynəlxalq mübarizə günü" ərəfasində "Qadınlarla qarşı zorakılığa dair məlumat kitabçası" təqdim olunacaq.

UNESCO-nun Baş Konfransı təşkilatı alı orqanıdır. Baş Konfransın sessiyaları ilk vaxtlar ildə bir dəfə keçirilib, 50-ci illərin ortalarında isə ali orqan iki ildən bir toplanır. Otan müddətdə Baş Konfransın dörd dəfə növbədən-kanar sessiyaları çağırılıb.

Baş Konfrans təşkilatın ümumi istiqamət və fəaliyyət xətti-

ni müəyyənləşdirir, proqram və büdcəsini qəbul edir. Həmin gün UNESCO İcraiyyə Şurasının üzvlərini seçir və dörd ildən bir təşkilatın baş direktorunu təyin edir.

Ermeni yalanları ifşa edilib

Sessiyada təhsil və inklüzivlik mövzusunda ümumi siyasi debatları zamanı çıxış edən erməni naziri Arayik Harutyunyan təxribatla əl atıb. O, Dağlıq Qarabağ "xalqı"nın öz təhsil hüququndan istifadə edə bilməməsi və mədəni irs abidələrinin qorunması mövzusunda toxunaraq, Naxçıvanda "erməni qəbirinin dağıdılması" kimi yanlış fikirlər söyləyib.

Bakı sevdalı konsert proqramı

"Xalqımızı da, musiqinizi də çox sevirəm"

Noyabrın 13-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Maykl Qutman (violin) və Olqa Domninin (piano) konserti keçirilib.

Hələ tədbirdən əvvəl vəd edildiyi kimi, Maykl Qutman və Olqa Domninin Bakı konserti tamaşaçılara musiqi dilində mübarizə və zərifiyyət, ümid və arzular, sevgi və nifrət hisslərinə anı bəxş etdi. Musiqisəvər bir-birini təmizləyən ifalardan zövq alaraq klassik fakturalı miksler və virtuos ifaların qarşılığında ibarət musiqi dünyasına səyahət ediblər.

Tanınmış violini ifaçısı, Brüssel Kamera Orkestrinin dirijor və direktoru Maykl Qutman özünü Odessa ifaçılıq məktəbinin davamçısı hesab edir. Qərb mətbuatı onun XX əsr avangard incəsənətinin banilərindən olan rəssam Mark Şağal ilə müqayisə edir. Onun ifalarını dinləyərək insan Şağal rəsmlərindəki azadlığı

dünyaya ruhan pərvazlanır.

Rusiya Musiqi Akademiyasının məzunu olan Olqa Domnina (fortepiano) bir çox beynəlxalq müsabiqələrin qalibidir. Pianoçu dünya səhnələrində solo konsertlərə yanaşı, kamera və simfonik orkestrlərlə birgə çıxışlar edir. Hər iki ifaçı iki qısa müsahibə-miz odur.

- Cənab Qutman, bu, Bakıya ilk səfəriniz deyil və təəssüratlarınız maraqlıdır...

- Bakıya artıq üçüncü səfərimdir. Bu səbəbdən də buranı özümə yad hesab etmərəm. Qəbələ festivalı və Rostropoviç festivalında iştirak etmişəm. Bu gün bu gözəl salonda konsertimin keçirilməsindən çox məmnunam.

Növbəti konsertimiz isə Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında olacaq. Bakını çox sevirəm, gözəl arxitekturası və səmimi insanları var. Unutmadan onu da qeyd edim ki, mənə, dağlıq qarabağlı bir mahnı mənə bəxşləyən biri mahnı Azərbaycanlıdır. Çox gözəl təbii meyvalar, yeməklər və ən gözəl çay. Buranın qay mədəniyyətini çox bəyənirəm.

- Bu gün hansı proqramla çıxış edirsiniz?

- Rəngarəng bir proqram hazırlamışam. Haydn, Molsart, Beethoven və s. Bakıya enerji dolu klassik əsərlərlə gəlirik. Brahms-dən folklor musiqisinə, folklorlardan rəqs-təncə musiqisinə qədər ifa-larımız olacaq. İnanıram ki, maraqla qarşılanacaq. Platsollanın əsərləri isə bu proqrama xüsusi bir əhəmiyyətli bəxş edəcək. Rusiya, Avstriya, Argentina bəstəkarları – bir sözlə, gözəl bir çalğam.

- Azərbaycan bəstəkarlığı məktəbi ilə tanışlığınız varmı?

- Əlbəttə. Qəbələ festivalında böyük Azərbaycan bəstəkarı Qara Qarayevin sonatısını ifa etmişdim. Çox gözəl bəstəkarlıq məktəbinin var. Mən zaman-zaman sizin bəstəkarların əsərlərinə müraciət edirəm.

Olqa Domnina bizimlə yalnız həmkarından sonra söhbətləşəcəyini bildirdiyindən qarışda dayanıb böyük məmnunluqla

Maykl Qutmanın müsahibəsini dinləyirdi. Ona ünvanladığımız suallara isə özünəməxsus sevgi və təbəssümlə cavab verdi.

- Hər dəfə Azərbaycana böyük sevgilərlə gəlirəm. Xalqınızı çox sevirəm. Bundan əlavə, musiqinizi çox sevirəm. Bu sevgiyə həm xalq, həm də bəstəkarlıq məktəbi daxildir. Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığını yüksək dəyərləndirirəm. Avropa və Rusiyaya qastrol səfərlərində proqrama Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini də daxil edirik.

- Bugünkü konsertinizin əsas özəlliyi nədir?

- Əsas özəllik odur ki, Maykl Qutman kimi bir sənətkar Bakıda konsert verir və mən onunla birgə səhnəni bölüşürəm. O, digər şöhrətli violini ifaçısıdır. Qutman, sözün əsl mənasında, əfsanədir və onunla bir səhnədə olmaq şərəfidir.

- Onunla ilk çıxışınız varmı?

- Bəli, xoşbəxtlikdən belə bir sənətkarla səhnədə ilk çıxışım Bakıda reallaşdı. Bu gün onunla yerli məmlanlara maraqlı bir konsert proqramı təqdim edəcəyik.

Maykl Qutman və Olqa Domninin Bakı konserti alqışlarla qarşılandı. Gecə boyunca L.V.Bethoven (skripka) və fortepiano üçün 1 N-ii sonata), I.Brahms (skripka) və fortepiano üçün 3 N-ii sonata re major), B.Britton, K.Şimanoovski, A.Platsolla, M.d.Falya və digər bəstəkarların əsərləri gah lirik, gah ritmik, gah da emosional hisslər yaşadı.

Lale AZƏRİ

“Qarabağ xanı Mehdiqulu xanın bayrağı”

AMEA-nın Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində “Qarabağ xanı Mehdiqulu xanın bayrağı” kitabının təqdimatı keçirilib.

Azərbaycan və rus dillərində çap olunan kitabın müəllifi dosent Sabuhi Əhmədov, elmi redaktoru akademik Nailə Vəlixanlıdır.

Tədbirdə muzeyin direktoru, akademik Nailə Vəlixanlı nəşrin əhəmiyyətini vurğulayıb.

AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, akademik İsa Həbibbəyli Azərbaycanın dövlətlik tarixindən, dövlət rəmzlərindən bəhs edib.

Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev təqdimatda çıxış edərək tariximizə bağlı məlumatların, Azərbaycan haqqıqlarının dünyaya daha dolğun çatdırılmasında belə nəşrlərin vacibliyini bildirib. Kitabın müəllifi Sabuhi Əhmədov bildirib ki, nəşrdə muzeyin Silahlar və bayraqlar fondunda saxlanılan, Mehdiqulu xana Rusiya imperatoru I Aleksandr tərəfindən 1806-cı ildə təqdim olunan bayraq haqqında məlumat verilir. Mənbə və ədəbiyyat əsasında bayrağın təqdim edildiyi tarixi şərait, təsviri şərh edilir. Bu bayraq Rusiya imperatorlarının məhz Cavanşir sülaləsindən olan xanların əzəli Azərbaycan ərazisi Qarabağın hakimi kimi tanınmalarının əyani sübutudur.

Mədəniyyət ocaqlarında silsilə tədbirlər

Dövlət Bayrağı Günü münasibətlə Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin və regional mədəniyyət idarələrinin tabeliyindəki müəssisələrdə silsilə tədbirlər keçirilib.

H.Abbasov adına Mədəniyyət Mərkəzində təşkil olunan konsertdə Əməkdar artist, müğənni Mətanət İsgəndəri çıxış edib. Baş idarənin təşəbbüsü ilə daha bir konsert proqramı Qızıldaş qəsəbə Mədəniyyət Mərkəzində təqdim edilib.

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin dəstəyi, Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsinin təşkilatlığı ilə Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının qarşısında bayram konserti keçirilib. Regional idarənin tabeliyindəki Xızı rayon Heydər Əliyev Mərkəzində, digər mədəniyyət ocaqlarında tədbirlər keçirilib, Şuşa Dövlət Rəsm Qalereyasında məcburi köçkün uşaqlarının əl işlərindən ibarət sərgi nümayiş olunub.

Ağstafa Regional Mədəniyyət İdarəsinin keçirdiyi silsilə tədbirlər çərçivəsində Qazax rayon mədəniyyət müəssisələrində bayram şənliyi təşkil edib. Tədbirdə Qazax rayon Mədəniyyət Mərkəzinin özəliyyəti dərnəyi, rayon 1 və 2 nömrəli uşaq musiqi məktəblərinin hazırladığı konsert proqramı təqdim olub.

Bardə Regional Mədəniyyət İdarəsinin tabeliyində olan Bardə və Tərtər rayon, Yevlax və Mingəçevir şəhər Heydər Əliyev mərkəzlərində Dövlət Bayrağı Gününa həsr olunmuş tədbirlər keçirilib.

Ağdaş rayon Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən tədbirin bədii hissəsində bədii özəliyyəti kollektivlərinin çıxışı alqışlarla qarşılanıb. Ucar rayon Mərkəzi Kitabxanası, Zərdab Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi, Göyçay rayon Mərkəzi Kitabxanası da bayram tədbirləri keçirib.

İsmayilli Regional Mədəniyyət İdarəsinin tabeliyində fəaliyyət göstərən mədəniyyət müəssisələrində - Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Qobustan, Şamaxı Tarix-Diyarşünaslıq muzeylərində, Heydər Əliyev mərkəzlərində tədbirlər təşkil olunub.

Xaçmaz Regional Mədəniyyət İdarəsi üzrə Xaçmaz, Quba, Qusar və Şabran rayon Heydər Əliyev mərkəzlərində, muzey və kitabxanalarda keçirilən tədbirlərdə Azərbaycan bayrağı mövzusunda müəssisələr oxunub, ədəbi-bədii kompozisiyalar təqdim olunub.

“Bayrağımız qürurumuzdur!”

Qara Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbində Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyəti, YAP Nərimanov və Xətai rayon gənclər birliklərinin təşkilatlığı ilə “Bayrağımız qürurumuzdur!” adlı tədbir keçirilib.

Tədbir məktəbin xor kollektivinin Əməkdar müəllimi Zənfəra Nurullayevanın rəhbərliyi ilə Dövlət himnini, Üzeyir Hacıbəylinin “Korəli” operasından uvertürünün səsləndirilməsi ilə başlanıb. Millət vəkili Hikmət Babaoğlu və digər çıxış edənlər bayrağımızın tarixi, bu günün mahiyyəti haqqında danışsınlar.

Tədbirin bədii hissəsində məktəbin şagirdlərinin ifasında vətənpərvər ruhda müxtəlif nömrələr təqdim edilib. Proqram Mənzərə Abdurəhmanova, Rəbi Şirəliyev, xor və rəqs sifirinin ifasında “Vətənim Azərbaycan!” mahnısının mütəşəbbis ifası ilə yekunlaşıb.

Beynəlxalq qısa filmlər festivalı başa çatdı

avvalı səh. 1-də

“Tamaşaçı rəğbəti” diplomunu “Ahıllar” bədii filmi (rejissorlar Ramin Forzani və Parisa Səadi Azer, İran) və “Nanuli və Qoqi” filmi (Mariam Aqladze, Gürcüstan) qazandı.

“Sinema” Gənclər Kinematografıqlar Mərkəzinin xüsusi mükafatları “Akif” bədii filmine (rejissor Harun Bayşan, Türkiyə), “Pariş” animasiya filmi (Əminə Monşizadə, İran) verildi.

“Münsiflər heyətinin diplomu”nu – “Əl bəhadr” sənədli filmi (rejissor Yelena Porosina, Rusiya-Estoniya), “Bu gün yox” animasiya filmi (Marin Ceykob, Belqika), “Son seçim” bədii filmi (Amil Mamiyev, Azərbaycan) əldə etdi.

“Münsiflər heyətinin xüsusi mükafatı” – “Sonuncu müştəri” bədii filmi (rejissor Anna Urbañçik, Polşa) və “Taxayvül” bədii filminə (Gespaq Orani, Belqika) verildi.

“Ən yaxşı animasiya filmi” və “Ən yaxşı animasiya rejissoru” mükafatlarını “Qız” filmi və rejissor Daria Kaşqıya (Çexiya) qazandı.

“Ən yaxşı sənədli film” (“Andin o tərəfi” – Henrik Dalbrinq, İsveç), “Ən yaxşı sənədli film rejissoru” (Hillel Rey, “Atamın oğlu” filmi, İsrail) və “Ən yaxşı bədii film rejissoru” (İvan Qriqolyunas, “Klava Qraçqoyanın üç günü”, Rusiya), “Ən yaxşı bədii film” (“Qardaşlıq”, rejissor Məryəm Cübar, Kanada) nominasiyalarında mükafatlar da təqdim edildi.

4 tadbir

Təqdimmiş dirijor, Xalq artisti, Bakı Musiqi Akademiyasının professoru Yalçın Adıgözəlovün 60 illiyi münasibətlə noyabrın 8-də Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında konsert keçirilib.

Konsertdə yubilyar maestro-nun dirijorluğu ilə Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri çıxış edib.

Konsertdən əvvəl səhnəyə çıxan Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev bildirib ki, belə gözəl gündə bu möhtəşəm mədəniyyət ocağında Yalçın Adıgözəlovün yaradıcılığına nəzər salmaq olduqca xoşdur. O, dirijor yubileyi münasibətlə təbrik edib və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Yalçın Adıgözəlovün “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında sərəncamını oxuyub.

Nazir bildirib ki, bu sərəncam dövlətimizin bağışçı İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva tərəfindən mədəniyyətimizə, musiqimizə göstərilən diqqət və qayğının göstəricisidir.

Daha sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vəlif Talıbovun Yalçın Adıgözəlovə təbrik oxunub.

Yubilyar pult arxasında

Dirijor Yalçın Adıgözəlovün 60 illiyi konsert proqramları ilə qeyd edilib

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri Rafail Hüseynov bildirib ki, filarmoniya hər zaman azərbaycanlıların qəlbində doğma məkan olub. Bu səhnədə görkəmli sənətkarlar insanların qəlbinə fəth edib. Bildirib ki, Yalçın Adıgözəlovün əvvəl bu səhnədə onun babası Zülfü Adıgözəlov çıxış edib. Qeyd edib ki, Yalçın Adıgözəlov mükəmməl sənət məktəbi keç-

məklə bərabər, ömrünün iyirmi ilini pedaqoji fəaliyyətə həsr edib, öz davamçılarını yetişdirib. Sonra konsert proqramı təqdim edilib. Proqramda Dmitri Şostakoviçin “Bayram uvertürası”, Asaf Zeynalının “Ölkəm”, Vəlif Adıgözəlovün “Qəranfil”, Moris Ravelin “Dafnis və Kloya” baletindən 2 nömrəli süita və digər simfonik musiqilər səsləndirilib.

“Sərhədsiz muzey”

13 noyabr dünyada “Göz-dən əllilər günü” kimi qeyd edilir. Bu gün fransız xeyriyyəçisi, pedaqoq, korlar üçün ilk əlifbanın müəllifi Valentin Hauyün (1745-1822) doğum günü şərəfinə təsis olunub.

Əlamətdar gün münasibətlə noyabrın 8-də Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin fiziki imkanları məhdud şəxslərə uyğunlaşdırılmış ikinci mərtəbəsinin açılış mərasimi keçirilib.

Muzeyin direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Şirin Malikova tədbiri giriş sözü ilə açaraq layihə haqqında ətraflı məlumat verdi. Qeyd etdi ki, görmə qabiliyyəti məhdud olan insanlar üçün muzeyin eksponatları barədə mətləblər Brayl əlifbası ilə təqdim olunur. Həmçinin burada xovlu və xovsuz texnologiyaların birlikdə tətbiqi ilə üzərində həndəsi və nəbati elementlər, müxtəlif təsvirlər olan kiçikqollu xalça nümunələri nümayiş etdirilib. Bununla da muzeyin Ənənəvi

texnologiya şöbəsinin toxucuları tərəfindən hazırlanan xalça növünün toxunmuş müxtəlifliyini görmə qabiliyyəti məhdud insanlar üçün təklif (toxunma) üsulla duyula bilər.

Mədəniyyət Nazirliyi Muzey işi və mədəni sərəfətlərə nəzarət şöbəsinin sektor müdiri Nərgiz Abdullayeva bildirdi ki, fiziki imkanları məhdud insanların daim dövlətin diqqət mərkəzində saxlanılır. Onların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün mühüm tədbirlər görülür, müvafiq layihə və proqramlar reallaşdırılır.

Azərbaycan Gözdən Əllilər Cəmiyyətinin sədr müavini Reyhan Cəfərova və Rusiya Dövlət Ermitaj Muzeyinin Qiymətli metalların bərpası laboratoriyasının rəhbəri Malkiel İqor Karlovic çıxış edərək fiziki imkanları məhdud insanlara göstərilən diqqətə görə Milli Xalça Muzeyinə təşəkkür etdilər.

Tədbir çərçivəsində Azərbaycan Milli Xalça Muzeyi və “Gülşən” Əllilərin Reabilitasiyası

İctimai Birliyinin təşkilatlığı ilə xeyriyyə məqsədli sərgi-yarmarka da keçirildi. Yarmarkada birliyin üzvləri olan fiziki məhduddiyatlı insanların əl işləri təqdim olundu. Sonda tədbir işi rəhbərləri Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin ikinci mərtəbəsində fiziki imkanları məhdud şəxslərə uyğunlaşdırılmış şəraitlə tanış oldular.

Xatırladaq ki, bu layihə Milli Xalça Muzeyi tərəfindən fiziki imkanları məhdud şəxslər üçün düşünülmüş ilk addım deyil.

2019-cu ilin əvvəlində muzeyin birinci mərtəbəsində təqdim edilən eksponatlarla təklif üsulla, həmçinin Azərbaycan və ingilis dillərində xüsusi audio yazı və Brayl şrifti ilə hazırlanan yazılı materiallar vasitəsilə tanış olmaq mümkündür. Bundan əlavə, muzeyin Ənənəvi texnologiya və Uşaq şöbələrinin əməkdaşları xüsusi qayğıya ehtiyacı olan şəxslər üçün ustad dərsləri keçirlər.

Nurəddin MƏMMƏDLİ

Şirvan aşığıqlarının konserti

Bu sənət poeziya, musiqi, rəqs və ifaçılıq sintezidir. Bu kimi keyfiyyətlərinə görə Azərbaycan aşığıqlar sənəti 2009-cu ildə UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilib.

Diqqətə çatdırıldı ki, Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Azer-

baycan milli musiqisinin təbliğinə həsr olunmuş bir neçə layihə həyata keçirilib və bu layihələr davamlı olacaq.

Təqdim olunan konsertdə Şirvan aşığıqlarının tanınmış aşığıqlarından Ağamurad Şirvanlı, Abbas Musaxanov, Əvəzcan Xanqışiyev, Haşım Qubalı, Məhəmməd Şirvanlı, Əli Tapdıqoğlu, İnci Şirvanlı, Xamir Xanqışiyev, Məhərrə Həbiqoğlu, Xəyal Niftəliyev və Rza Məmmədovun ifasında “Güllü şəşəngi”, “Nar ağacı, nar çiyyəi”, “Qobustanı”, “Qədim şikəstə”, “Sallama gəraylı”, “Şirvan şikəstəsi”, “Pənəh gözəlləməsi”, “Orta şəşəngi”, “Qız qalası”, “İbrarim peşo” aşığıqların səsləndirilib.

Səvalan FƏRƏCOV

Azərbaycan-Özbəkistan dostluğuna sənət töhfələri

Xəbər verdikimiz kimi, Özbəkistanın Xorəzm vilayətində Azərbaycan mədəniyyəti və ədəbiyyatı günləri keçirilib. Mədəniyyət və ədəbiyyat günləri çərçivəsində qədim Xiva şəhərində Azərbaycan-Özbəkistan dostluğuna həsr olunan tədbir təşkil olunub.

Tədbirdə Azərbaycanla bağlı fotolar, milli musiqi alətləri, qədim əşyalar və suvenirlerin sərgisi nümayiş etdirilib.

Xorəzm vilayət hakiminin müavini Timurbek Davletov, ölkəmizin Özbəkistandakı səfirliyi nəzdindəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin (AMM) direktoru Samir Abbasov, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, yazıçı, şair Sona Vəliyeva tədbirdə çıxış edərək Özbəkistan Azərbaycan arasında dostluq münasibətlərindən danışsınlar.

Sonra AMM-in hazırladığı bədii proqram təqdim olundu. Təbii olaraq “Qarabağ şikəstəsi”nin sədası altında Qarabağa aid milli geyimləri nümayiş etdirdi. Əməkdar artistlər Ehtiram Hüseynov və Bəyimxanım Vəliyeva Azərbaycan xalq mahnı və muğamlarını ifa ediblər. Xəbərlərdə tədbirə iştirak edən Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin (AMM) direktoru Samir Abbasov, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, yazıçı, şair Sona Vəliyeva tədbirdə çıxış edərək Özbəkistan Azərbaycan arasında dostluq münasibətlərindən danışsınlar.

Xorəzm vilayətində Azərbaycan mədəniyyəti və ədəbiyyatı günləri çərçivəsində daha bir tədbir Urgənc şəhərində təşkil edilib. Burada Azərbaycan milli rəqslərinin təqdimatı keçirilib. Vilayət Mədəniyyət İdarəsinin rəhbəri Şavkat Yaxşıbəyev diqqətə çatdırıb ki, bu yaxınlarda vilayətdə təşkil olunan “Rəqsin səhri” Beynəlxalq Rəqs Festivalında Fikrət Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Məhni və Rəqs Ansamblının Qran-pri mükafatına layiq görülməsi Azərbaycanın zəngin rəqs sənətindən xəbər verir.

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin

(AMM) direktor müavini Polad Zeynalov milli rəqslərimizin xalqımızın zəngin mənəvi sərvəti olduğunu deyib, qurumun nəzdində rəqs dərnəyinin fəaliyyət göstərdiyini diqqətə çatdırıb.

AMM-in nəzdindəki rəqs dərnəyinin və Azərbaycan qiziləri” rəqs ansamblının rəhbəri, Azərbaycanın Əməkdar artisti Kövçək Əliyeva milli rəqslərimiz haqqında danışdı.

Sonra ansamblın ifasında “Azərbaycan sültanı”, “Luzundərə”, “Nəlbəki”, “Mirzəyi” və s. rəqslərimiz ifa olundu.

Bununla da Xorəzm vilayətində Azərbaycan mədəniyyəti və ədəbiyyatı günləri başa çatdı. Xatırladaq ki, mədəniyyət günləri AMM-in, “Özbəkturizm” Dövlət Komitəsinin, Azərbaycanın “Kaspi” qəzeti və eyniadlı təhsil şirkəti və Xorəzm vilayət hakimiyyətinin dəstəyi ilə keçirilib.

əvvəlki sah. 1-də

Cabbarlı yaradıcılığında az müraciət edilən əsərlərdən biri "Dönüş" pyesidir.

Gəncə Dövlət Dram Teatrında səhnələşdirilən əsərlərdən biri 25-də Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrında göstəriləcək. Uzun illərdən bəri səhnəyə həsrət qalmış pyes teatr-cəmiyyət, teatr-siyaset, səhnə-kulis münasibətlərinə həsr olunub. Qurluşçu rejissor İradə Gözalova tamaşanı "Əsrlərin toqquşması" adlandırılıb. Rejissor bizimlə söhbətdən bildirdi ki, bu gün "Dönüş"ü Cəfər Cabbarlının yazdığı kimi tamaşa qoymaq düzgün olmazdı. Ən azından ona görə ki, müəllif bu pyesində bu gün aktual olmayan teatr və dövlət problemlərinə də toxunub: "Biz isə teatrın öz daxili problemlərini qabartmışıq. Bilirsiniz ki, "Dönüş"də əsas konfliktlərdən biri də teatrda nasiblərə münasibətdir. Gənc və yaşlı aktyorlar, rejissorla direktor arasındakı gərgin münasibət bizim tamaşamızda ön plandadır".

Rolları əməkdar artistlər Rəhim Vəliyev (Xosrəmməd) və İlham Hüseynov (Qüdrət Arslan), aktyorlar Kəmalə Məmmədova (Gülşəbək), Samir Abbasov (Əmrulla), Günay Cəbbarova (Türac), Mürad Rüzgər (Bayram), Ruslan Hüseynov (Zaman) və başqaları oynayırlar. Tamaşanın quruluşçu rəssamı Mirzə Mehdiyev.

26, 27, 28 noyabr tarixlərində də paytaxt səhnələri qonaq teatrının ixtiyarında olacaq. Sumqayıt, Lənkəran və Şəki teatrları növbə ilə Cəfərli dramaturgiyasından seçmələr ilə çıxış edəcəklər.

Noyabrın 26-da sumqayıtlıların günüdür. Həmin axşam Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının səhnəsində "Solğun çiçəklər" tamaşası göstəriləcək. Tamaşaya daha çox televiziya və kino rejissoru kimi tanınan Elşən Zeynallı quruluş verib. Tamaşanın quruluşçu rəssamları Elşən Sərxanov və Şahin Hüseynli, musiqi tərtibatçısı İradə Məradovadır. Yığcam heyətli tamaşada əməkdar artistlər

İzəməddin Bağirov, Cəlal Məmmədov, Sədaqət Nuriyeva, aktyorlar Şəhla Məmmədova, İlham Səferova, İlqar İbrahimov və Dağlar Rüstəmov çıxış edirlər. Ertesi gün Lənkəran Dövlət Dram Teatrı "Vəfəli Səriyyə, yaxud göz yaş içində gülüş" tamaşasını nümayiş etdirəcək. Tamaşa bu mövsümün premyeralarından olsa da, atıq kollektiv onu ətraf rayonlarda oynayıb, Cəfər Cabbarlı haqqında təqdimat isə tamaşanın Bakı premyerası sayıla bilər.

Əsərə Xəlvət artisti Fəridin Məhərrəmov quruluş verib, quruluşçu rəssamı Ramazan Ağayev, musiqi tərtibatçısı Eldar Salayevdir.

Yeddi əsər və səkkiz tamaşa

Noyabrın 22-dən 30-dək paytaxt teatrlarında Cəfər Cabbarlı həftəsi olacaq

Tamaşada Xəlvət artisti Qabil Quliyev (Həmzə), Əməkdar artist Süccəddin Mirzəyev (Səfer), aktyorlar Aynur Əhmədova (Səriyyə), Sayad Əliyev (Rüstəm), Qızılgül Quliyeva (Çimnaz), Əbülfəz Axundov (Axund), Tərlan Abdullayev (Məhərrəm), Emin Fərzullayev (Qurban), Miralın Ağayev (Molla Möhsün), Təranə Fərocova (Hüsnüyyə) və Amil İbrahimli (Əsgər) çıxış edirlər.

Lənkəranlılardan sonra çıxış növbəsi Şəki Dövlət Dram Teatrına düşür. Noyabrın 28-də yenə Akademik Rus Dövlət Teatrının səhnəsində "Sevil" tamaşası oynanılacaq. Əsərə quruluş verən gənc rejissor Orxan Həmidlin

bildirdiyinə görə, budəfəki "Sevil" pyesin səhnədən tamaşa salonuna "alienin qədrini bilin, ey cavanlar" tipli ismarığıdır. Təcrübəsiz, savadsız Sevil ilə yad dəyərlərin təmsilçisi Dilbər mərəqlərinin toqquşması, Sevilin sonradan savadlanaraq, hətta kitab müəllifi səviyyəsinə yüksəldikdən sonra da davam edir. Maraqlıdır ki, Sevil obrazı 18 yaşlı aktrisa Zümrüd Əliyevanın debütüdür. Digər rollarda əməkdar artistlər Xəlvət Həşimzadə, Akif Yusifov və Rəhim Qocayev, aktyorlar Pərviz İsmayilov, Lələ Məmməd, Arzu Mustafayeva, Fərahim Fətəliyev, Nazilə İsmahüseynova və Aysun Mustafazadə çıxış edirlər.

Tamaşanın səhnə tərtibatçısı və geyim üzrə rəssamı Səhib Əhmədov, bəstəkarı Fəridin Allahverdiyevdir.

Noyabrın 29-da Cəfər Cabbarlı dramaturgiyası pərəstişkarlarını çoxdan bəri Azərbaycan səhnəsində görməyən "Oqtay Eloğlu" ilə görüş gəzləyir. Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının quruluşunda təqdim ediləcək səhnə əsəri rejissor yozumu baxımından xeyli yenilik vədir. Xəlvət artisti Vəqif Əsədovun hazırladığı tamaşanın quruluşçu rəssamı Mustafa Mustafayev, musiqi tərtibatçısı Şəmsal Novruzovdur.

Tamaşada xəlvət artisti Qurban İsmayilov, Yasin Qarayev, əməkdar artistlər Elşən Rüstəmov, Şövlə Hüseynov, Elmur Kərimov, Qəmar Məmmədova, Elmur Hüseynov, Elşən Cəfərlili və başqaları məşğuldurlar.

Cəfər Cabbarlı haqqında yekun tamaşası olaraq noyabrın 30-da Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında hazırlanan "Yaşar" tamaşasının premyerası nəzərdə tutulub. "Yaşar" da uzun illərdi ki, səhnədə görünür. Pyesin üst qatı illərdir olan əsirin 20-30-cu illər üçün xarakterik olan hadisələri, elmdə varislilik məsələsinin əsirin XXI əsrdəki necə quruluşunun necə göstərməyi maraqlıdır. Əsərə teatrın bədii rəhbəri və direktoru, Xəlvət artisti Ərşad Nəmetov quruluş verib...

Gülçahan MİRMƏMMƏD

"Məhşər"dəki Nəsimi

"Ədəbiyyat tarixi, tarix isə hər şeydir" deyə və bütün yaradıcılığında bu fikrinə sadıq qalaraq bənzerlər əsərlər yaradan İsa Hüseynov (Muğanın) "Məhşər" romanı bu dəfə "Məhşər" Nəsimi" adlı fəlsəfi dram formasında tamaşaçı qarşısına çıxır.

Noyabrın 11-də Akademik Milli Dram Teatrının səhnəsində Bakı Bələdiyyə Teatrı özünün 50-ci ildönümünü qeyd edir. "Nəsimi" ilk çarçivəsində hazırlanan tamaşa həm də teatrın yaradıcısı və rəhbəri olmuş Xəlvət artisti Əmir Nəsimi-nin vəfatından sonra kollektivin ərsəyə gətirdiyi ilk səhnə işidir.

Nümayişdən öncə quruluşçu rejissor, Xəlvət artisti Mərahim Fərzəliyev və əsərin səhnə variantının müəllifi Çingiz Ələsgəri tamaşa barədə məlumat verirlər. "Nəsimi" tamaşasının Bakı Bələdiyyə Teatrının yaranmasının 27-ci ildən təsadüf etməsinə vurğulayan çıxışlar öz əsaslarını yaranan teatrın bu gün də uğurlu fəaliyyət göstərdiyini dedilər.

Nəsimi dövrünün vizual təsviri sadə dildə ifadə edən səhnə tərtibatçı Mustafayev müəllifin

əsas həqiqətini – haqq uğrunda başı sağına oynayan halını görə bildik. Bir səhnədə saraydan xəbərdar, zindandan dar ağacına, kürsüdən minbəre qədər bütün cəfəkarlıqlı dekor şifrləri yer almışdır. Quruluşçu rəssam (İlham Əsgərov) bir-iki məqam üzərində dayanmaq tamaşanın diqqətini hadisələrin inkişaf etdiyi zaman və məkanlara yönəldir. Bu mənada kostyumlar və aksesuarlar baxımından da incəlik nəzərə qarşıdır.

Musiqi halinə (Elmur Əliyev) gəlincə, istər keçid, istərsə də fon musiqiləri hadisələrin xarakterini ifadə edə bilirdi. Xüsusən

solo səsləndirmələr (fonoqram olsa da) əsərin təsir gücünü artırır.

Tamaşada Nəsimi obrazını Tural Əhməd canlandırdı. Nəimi Əməkdar artist Aydın Əliyev, Fatma Əməkdar artist Hüseyni Mürətov, İbrahim şah Əməkdar artist Rəfiq İbrahimov, Əmir Teymur İlqar Musayev, Zəhra Zülfiyyə Qurbanova, Gövhər və isə Toğrul Rza idi. Digər rolları Əliyev Rza, Əhməd Saləh, İsmayil Atakişiyev və Mehman Abdullayev ifa edirdi.

Birhissəli tamaşada tarixinin ən mürəkkəb dövrünü, Nəsiminin iziqlərini, fəlsəfəsini, eləcə də Şirvan tarixini, Teymurlən

gün yürüşlərini, onun xarakterik cizgilərini, eləcə də insanlara münasibətlərinin çoxqatlı təsvirini görə bildik.

Tamaşanın baş qəhrəmanı Nəsimi olduğu halda ən yaddaqalan obrazına Əmir Teymur çevrildi. Aktyor istər Teymurun jest və mimikalarını, istərsə də daxili nifrətini elə təsirli təsvir edirdi ki, istər-istəməz son tamaşaçı olaraq onun "haqqatına" diqqət kəsilirdi.

Bu mənada ümumən səs təmsiri, səhnə fakturası baxımından baxımlı olan Tural Əhməd Nəsimi tamaşasında mübariz səhndən çox məzmunlu əşiq təsviri bəşirəyərək daha çox Nəsimi qəzəlini bəşirəyərək ifadə edən qırağı kimi yadda qaldı. Hərçənd Nəsimiyə əşiq qadın Fatma (Hüseyni Mürətov) tamaşada bütün emosional yükü bölüşməyə çalışdı. Zülfiyyə Qurbanovanın Zəhrası da inandırıcı və baxımlı idi. Bir neçə səhnədə tamaşaçı qarşısına çıxsa da, hər dəfə fərqli emosiyası ilə təsir yaradırdı.

Ümumiyyətlə, tamaşada tarixi məqamların obrazlar üzərindən ifadəsi ön çəkildiyindən ümumi aktyor ansamblı oyununun daha həmahəng olması arzu edilirdi...

HƏMİDƏ

Türkiyə kanalı Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasından xüsusi reportaj hazırlayıb

Türkiyənin TV8 kanalı Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının tam orta məktəbinin fəaliyyəti haqqında xüsusi reportaj hazırlayıb. Kanalın təşəbbüsü ilə verilmiş hazırlanmış üçün Türkiyədə gəlmiş çəkiliş qrupu tam orta məktəb rəhbərləri və müəllimlərinin də iştirakı ilə görüş keçirib. Görüşdə hazırlanan verilmiş məqsədi barədə məlumat verilib.

Qeyd olunub ki, xoreoqrafiya sənəti üzrə təhsil müəllim Şərqdə ilk dəfə Azərbaycanla yaranmışdır, eyni zamanda bu sahədə əldə olunan nailiyyətlər bir çox ölkələrdə Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasına, onun tərkib hissəsi olan tam orta məktəbə böyük maraq oyadır. Türkiyədə də klassik balet və milli rəqlərə olan maraq TV8 kanalının belə bir təşəbbüsünə zəmin olub.

Görüşdə tam orta məktəbin direktoru Bəşir Hüseynov məktəbin fəaliyyəti haqqında ətraflı məlumat verərək, təhsil və sənətdə olan müvəffəqiyyətlərdən danışdı. Qeyd edib ki, 90 il ərzində şərafətli yox keçmiş xoreoqrafiya məktəbi, son 5 il ərzində akademiya statusu ilə böyük layihələr imza atıb. Verilmiş hazırlanmış çəkiliş qrupu tərəfindən Xəlvət artisti Yusif Qasımov, Əməkdar artist Səbinə Qasıмова, Əməkdar artist Təmmilə Məmmədova, qabqablı təhsil işçisi Aypara Məmmədova, Yekaterina Mustafayeva, Pərvin Nəcəfova və digər müəllimlərin dərsləri lənta alınıb.

Müasir dövrdə yaradıcı sənətin inkişafına xüsusi önəm verilir. Madaniyyətin müxtəlif sahələrinin təmsil olunduğu yaradıcı sənəddə müstəqil teatrın da fəaliyyəti əhəmiyyətli kəsb edir. Azərbaycan teatr müstəqilliyi yaranan bəzi sənət ocaqlarından biri də "DOM" teatrıdır. 2017-ci ildən fəaliyyət göstərən teatrın direktoru Tərlan Rəsulova şəbəkəli kollektivin fəaliyyəti, interaktiv teatr anlayışının cəmiyyətlərləndirilməsi qavranılması məsələlərinə toxunub.

– Bu teatr hansı zərurətdən yaranıb və nəyə görə "DOM"? –

– Ümumiyyətlə, teatr yaratmaq istəyən 2016-cı ildən başlayıb və bir il sonra onu reallaşdırıb. Mənim ağımda yeni teatr yaratmaq istəyən hər bir kəs ilk növbədə müəyyən bir konsepsiya da qəbul etməlidir. Sözün başına, mən teatrın olmasını istəyirəm, deyə o, əlbəttə, həmişə var. Amma bu tam eqoizm yox, istəkdir. Çünki arzı olmadan yaxşı məna nəsə əldə etmək mümkün olmaz. "DOM" a gəlincə, ingilis dilində "play" sözünə, həm pyes, həm oyun, həm də tamaşa deməkdir. Söz oyunundan istifadə edərək "with out play" (oyun-suz) ifadəsinin baş hərflərini (WOP) tərsinə çevirib "DOM" alındı. "Poligon" teatr platforması "DOM" teatrının layihələrindən biridir. "Poligon" adında da söz oyunundan istifadə edilib. Məsələ bundadır ki, "poligon" ingilis dilində çoxşaxəli, çoxcaşqalı deməkdir. Bu platforma müxtəlif layihələrin həyata keçirilməsi üçün zəmin yaradır.

"İnteraktiv teatrda improvizasiya deyil, aktyor texnikası önəmlidir"

– Niyə məhz interaktiv?

– 2005-ci ildən interaktiv teatr növləri ilə məşğul idim deyə, həm də öz inkişafım üçün müəyyən dərəcədə perspektiv gördüyümdən həmin teatr növlərini təcridləndirirdim. Xüsusilə ənənəvi teatr sahəsində problemlərlə üzləşəndən sonra başa düşdüm ki, Azərbaycan tamaşaçısını bütün interaktiv teatr növləri ilə tanış etmək lazımdır. Birinci mərhələdə tamaşaçıları sırf maarifləndirmək üçün bu tamaşaları təqdim etdik.

– İnteraktiv teatr yeni aktyor oyununa tələb edir...

– Bu günə kimi YARAT Müasir İncəsənət Markazında, "Antikafe"də, "ARTIM rooms" sərgi salonunda, Milli Xalça Muzeyində tamaşalar oynayıb. İnteraktiv teatr üçün qeyri-adi məkanlar daha uyğundur. Öz təcrübəmə əsaslanaraq əmin oldum ki, interaktiv teatr tamaşalarında iştirak üçün yeni aktyor oyunu texnikasına ehtiyac var və yeni metodika yaratmaq lazımdır. Bu səbəbdən də "Poligon" yaradıcılıq platforması meydana gəldi. Bu platformanın yaradılmasına Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqı, "Astart", "Actors agency" yaxındakı dastart oldu. Platforma Azərbaycan teatr məkanında alternativ teatr ideyalarının realizasiyasını nəzərdə tutan yaradıcı birlikdir.

Bu layihə çərçivəsində aktyorluq sənəti üzrə təhsil alan, fəaliyyət göstərən və ya gələcəkdə fəaliyyət göstərəcək niyyətində olan iştirakçılar müsabiqə yolu ilə seçildilər. Teatr təhsili olmayanlar cəlb edilməmiş və biz metodikani sınaqdan keçirdik.

– Yeni metodika ilə bağlı fikirlərinizdə Yakob Morenonun "Spontan teatrı" ilə bir bəşirli varmı?

– Vaxtilə Moreno bu yolu sınaqdan keçirmiş, müəyyən problemlərlə üzləşmiş və işi alınmamışdır. Moreno metodikasının tənəzzülə uğramaması üçün bunu təbii sahəyə – psixoterapiyaya yönəldirdi... Bu metodika üzrə ilk tamaşamız Sevinc Çilginin "Şağ" əsəri əsasında səhnə işi oldu. Tamaşanı YARAT-in səhnəsində təqdim etdik. Özəlinin də xəbərləndirilməsinə əsasən quruluş verildi. İnteraktiv teatrda improvizasiya deyil, xüsusi aktyor texnikası daha önəmlidir. Ancaq tamaşaçı ilə gəlmiş qox mürəkkəb işdir. Tamaşanı oynamaq asandır, amma səni ələ oynaşdırmaqla ki, tamaşada bu oyuna qatılmaq istəyi yaranar. Buna görə də yeni spontan aktyor oyun texnikası tərtib etdik. Dəmərlər ol, bu metodikani bilirmək üzəymiz. Burada mövzu tədqiq olundu. Həç bir məşq olmadan yerdəcə tamaşa oynanılır.

– Heyətiniz nəçə nəfərdən ibarətdir?

– Heyətimiz səkkiz deyil. Kimisi gəlir, kimisi gedir. Ancaq seçmə aktyorlardır.

Əksəriyyəti də gənclərdir. Məkan məhdudiyyəti olmadığı üçün bizdə truppa məsələsində də fərqli yanaşma var. Layihədən layihəyə fərq olur. "Poligon" platformasının iştirakçıları da bura cəlb olunur.

– Bir qədər də müstəqil teatrlara münasibətdən danışaq...

– Çox şadam ki, son zamanlar dövlət sektorunda çalışanları nəzərə alaraq bu sahəyə təkan verib, şərait yaradıb. Həmçinin incəsənət sahəsində özəl biznes, özəl iqtisadi formalar, o cümlədən teatr kompaniyaları, qalereyalar, moda və s. sahələrdə dəstək verilir. Kreativ sənaye sahələri son illərdə

Avropada iqtisadiyyatın ayrılmaz və vacib hissələrindən birinə çevlənmişdir. Teatr, muzey, təbii sənət, folklor nümunələri və s. yaradıcı sənətinin əsas istiqaməti olaraq bəzi ölkələrdə əldə edilən gəlirə görə əhəmiyyət kəsb edir. Düşünürəm ki, bu proses bizdə də qəbul edilir. Müəyyən müddətdən sonra yaradıcı sənətlərin inkişafı üçün daha məhsuldar və konstruktiv bir hüquq bazası yaradıla bilər.

– Yeni tamaşanız barədə nə deyərdiniz?

– Gənc Tamaşaçıları Teatrında səhnəyə qoyulan (11 noyabr - red.) "İcləs" tamaşası İsmayil İmanovun pyesi əsasında hazırlanıb. Tamaşada səkkiz aktyorumuz oynayıb. Əməkdar artistlər Yaqut Paşayeva, Qasım Nəgiyev və "Poligon" un üzvləri. Təbii ki, yəni də tamaşaçıların iştirakı ilə. Valideyn iclası formatında keçirilən tamaşada şəxslər tamaşanın gedişində iştirak edə bilərlər. Bu tamaşa da bir sınaqdır. Çünki ilk interaktiv teatr növünü bir yerdə təqdim edirik: forum və görünməz teatr. Fənal isə tamaşaçıların fəaliyyətdən əl alaraq yekunlaşacaq.

– İndiyəncə nəçə tamaşa hazırlamısınız? Qarşıda nə kimi planlarınız var?

– "Limbo", "Şağ", "iki amerikan və çizkəy", "Söz" ədəbiyyat layihəsi çərçivəsində Mikayıl Müşfiqə həsr olunan "Etrik" tamaşalarını hazırlamışıq. Planlara gəlincə, spontan aktyor oyunu texnikasını tətbiq edirik Azərbaycan, kənarda da təhsil etmək fikrindəyik. Müştərk bir layihə də etmək istəyirik.

LALƏ

İFTİXAR
Əmədov mədəniyyət işçisi,
sənətsənəşliq üzrə fəlsəfə
doktoru

(əvvəlki qəzetin 8 noyabr
tarixli sayında)

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında" və 2018-ci ilin "Cümhuriyyət ili" elan olunması haqqında müvafiq sərəncamları uyğun olaraq Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatlığı ilə ilk dəfə keçirilən "Bölgələrdən bölgələrə" yaradıcılıq festivalı 2019-cu ildə növbəti dəfə reallaşdırılaraq paytaxta bərabər sektorlarımızda da mədəniyyət regionunun yüksək dinamikasını nümayiş etdirir.

"Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyası, "Dağınıq tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət Programı" kimi konseptual sərəncamlar öz məzmunu ilə göstərir ki, nainki mədəniyyətimizin müxtəlif sahələri, ümumən mədəni dəyərlərimiz, bütövlükdə Azərbaycan mədəniyyəti dövlət siyasətinin ümumi inkişaf kursu daxilində yeni istiqamətlərə yönəldilir, dövrün tələblərinə uyğun olaraq inkişafı təmin olunur və dünya mədəniyyət müstəvisinə inteqrasiya edilir.

Ötən müddətdə incəsənətə bağlı qəbul edilən bir sıra dövlət sənədləri – "Teatr və teatr fəaliyyəti haqqında" qanun, "Azərbaycan teatr sənətinin inkişafı etdirilməsi haqqında" sərəncam, "2009-2019-cu illərdə Azərbaycan teatri", "2008-2019-cu illərdə Azərbaycan kinosunun inkişafı haqqında" Dövlət proqramları və sair ötan illəri əhatə edən, bu sahələrin inkişafına geniş zəmin yaradan mədəniyyət hadisələri əsl canlı manzərədir.

İşğalı Ermənistanın dağıtdığı mədəni irs nümunələrimizin, qiymətli sənət əsərlərimizin, mədəniyyət abidələrimizin özümdə qaytarılması və bərpası olunması istiqamətində də beynəlxalq miqyasda gərgin

işlər aparılmaqdadır. Didərgin salınımsız mədəniyyət müəssisələrimizin hamısını dövlət öz nəzarətinə götürüb, onların inkişaf etdirilməsi istiqamətində xüsusi proqramlar həyata keçirir. Mədəniyyət Nazirliyi mədəniyyətimizə, ümumiyyətlə, mənəvi dəyərlərimizə qəsbkar düşmən tərəfindən vurulmuş ziyanın aradan qaldırılması, itirilmiş bütün torpaqlarımıza yanaşı, mədəniyyət abidələrimizin, mədəni irsimizin özümdə qaytarılması üçün xalqımızın səfərbər olunmasına çalışır. Bu iş həmçinin ruh yüksəkliyi yaradan, xalqımızı birliyə, həmrəyliyə ruhlandırılan sənət nümunələrinin yaradılmasına rəvac verir. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunması istiqamətində aparılan siyasətin mədəniyyət qolu, daima aktivlik göstərir. Bu istiqamətdə mədəniyyət siyasətimiz xalqımızı milli birliyin möhkəmlənməsinə və birgə mübarizə aparmasına səsləyir. Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayevin "Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi Azərbaycanın işğal altındakı torpaqlarının azad olunması ilə yanaşı, Azərbaycan mədəniyyətinə qarşı olan təcavüzə mübarizədə bütün ictimaiyyəti birləşməyə çağırır" sözləri mədəniyyət xadimlərinin səfərbər edib və mübariz olmağa ruhlandırır.

Erməni faşizminin zərbəsinə məruz qalmış C.Cabbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı bu çağırışa can-dildən qoşulur, göstərdiyi fəaliyyətlə mədəniyyət siyasətimizin inkişaf dinamikasında layiqli yer tutmağa çalışır. 1882-ci ildə İrəvanda peşakar Azərbaycan teatrinin əsasının qoyulmasından sonra bu şəhərdə milli teatr sənətinin zəngin inkişaf yolu keçmişdir. İrəvan Azərbaycan Teatrı 1989-cu ildə Ermənistan hökuməti tərəfindən bütün hüquqi statusu və əmlakı alından alınmaqla, zorla öz yurdundan – İrəvan şəhərindən didərgin salınırmışdı. 1995-ci ildə ümum-milli liderimiz Heydər Əliyevin yüksək qayğısı ilə teatrın ölməkdəki statusu – dövlət statusu özündə qaytarıldı. 2007-ci ildə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə teatrın 125 illiyi təntənəli şəkildə qeyd olundu və bu tədbirlər məhz mədəniyyət strategiyamızın inkişaf konsepsiyası çərçivəsində, Mədəniyyət Nazirliyinin xüsusi təşəbbüsü və dəstəyi ilə Türkiyə Cümhuriyyə-

tinin bir neçə şəhərində davam etdirildi. Həmin tarixdən etibarən İrəvan Azərbaycan Teatrı davamlı olaraq Mədəniyyət Nazirliyinin təşəbbüsü və dəstəyi ilə dəfələrlə Rusiya, Türkiyə, Gürcüstan kimi ölkələrdə genişmiqyaslı qastrol səfərləri ilə öz yaradıcılıq potensialını nümayiş etdirib. Azərbaycanın haqq əslsinin beynəlxalq aləmdə əsgidlənməsi və İrəvan, Qarabağ haqqatlarını dünya bəyan etmək, siyasi məsələləri mədəniyyət sferasında yüksək müstəviyə qaldırmaq, siyasi strategiyamızın mədəniyyətin dili ilə ifadə etmək məqsədilə respublikamızın çoxsaylı layihələri dünya miqyasına çıxarılmaya başlandı. Bu layihələr xüsusən Heydər Əliyev Fondunun öncüllüyü ilə ərşəyə gəlir və öz real təsiri göstərir. Bu istiqamətdə ən güclü təbliğat və təşviqat imkanına malik olan layihələrdən biri 2008-ci ildə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə start götürən və bu gün də davam etdirilən, həm də öz təhfinəsini olduqca dolğun şəkildə verən "Xocalıya ədalət" beynəlxalq kampaniyasıdır. C.Cabbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı da bu kampaniya çərçivəsində hər il yeni layihələr hazırlayır, həmin layihələrlə həm respublikamızı, həm də xaricdə aktiv fəallıq göstərir.

Mədəniyyət hadisələrinin ən dolğun nümunələrindən biri də ölkə Prezidenti tərəfindən böyük Azərbaycan səfirliyinə İmadəddin Nəsiminin 650 illiyi münasibətlə imzalanmış sərəncama əsasən keçirilən tədbirlər silsiləsi vəsi-tilə bir-birindən maraqlı, həm də beynəlxalq miqyasda alan layihələrdir. Həm ölkəmizdə, həm də xaricdə həyata keçiriləndir. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü, Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə ikinci dəfə reallaşan Nəsimi – şeir, incəsənət və mədəniyyət festivalı xüsusi qeyd edilməlidir. Onu da demək yerinə düşər ki, 1 oktyabr 2018-ci ildə keçirilən Nəsimi festivalı I çərçivəsində təqdim olunan "Bahariyyə" musiqi layihəsi diqqət çəkmişdi.

Bilirik ki, Nəsimi poeziyasının cəvherində nüvə partlayışının dinamikası cərəyan edir. Məhz bizim mədəniyyət strategiyamız həmin dinamikaya xas xüsusiyyətlə hərəkət etməkdədir. Bu bir unikal vəhdətdir.

Böyük dövlət olaraq yaşamaq və inkişaf etmək əsəndir, lakin kiçik dövlət olub, böyük dövlətlər sırasında bərqərar olmaq çox çətin. Azərbaycan bu müstəviyə, böyük dövlətlər sırasına məhz yürütdüyü səlis siyasətlə yüksəlmişdir. Əlbəttə ki, Azərbaycan təkcə iqtisadi irəliləyişlə dünya birliyinə bağlanmaq və bununla kifayətlənmək niyyətindən uzaqdır. Azərbaycan bütün dünyaya göstərməkdədir ki, geniş arealda yaşamaq və öz yolunu davam etdirir. Ölkəmiz elə nizamlı inkişaf edir ki, hətta bəzi böyük dövlətlər öz potensiallarından Azərbaycan qədər yararlanma bilmədikləri gələcəyə bilmirlər. Azərbaycanı Avropaya bağlayan Bakı–Tiflis–Ceyhan, Bakı–Tiflis–Ərzurum, Bakı–Novorossiysk, Tanap neft və qaz boru kameraları, Bakı–Tiflis–Qars dəmir yolu xətti və digər böyük layihələr gerçəkləşməsi ilə yanaşı, respublikamızın mədəniyyət sektorunun hamıları "İpək Yolu" vasitəsilə Azərbaycanı həm də dünya mədəniyyət sektoruna qovuşdurur, mədəniyyət tədbirlərini həyata keçirməsinə gerçəkləşdirən tarixi yola yenidən və yeni mahiyyətlə körpü salır. Azərbaycanın əməli Yer kürsinə öz maddi və mədəni sərvətləri ilə bəzi bağlanmaq, bu yolla həm milli məfkurəmizi, milli dəyərlərimizi, zəngin sərvətlərimizi, həm də ən bacılıcası, humanist mövqeyimizlə dünya birliyinə nümunəyə çevirmə üstünlüyümüzü qoruyub saxlamaqdan ibarətdir. Bu məqsədə xidmət edən layihələr sırasında ölkəmizdə və xaricdə keçirilən böyük mədəniyyət tədbirlərinin xüsusi yeri var.

2010-cu ildən ənənəvi olaraq reallaşan "İpək Yolu" Beynəlxalq Musiqi Festivalı (Şəki şəhəri) bunun parlaq nümunələrindəndir. Bu məsələyə bir də teatr kontekstində baxsaq görürük ki, 12 noyabr 2010-cu ildə Bakıda keçirilən Cəvhar adına Beynəlxalq Teatr Festivalının "İpək Yolu" mərhələsi beynəlxalq tədbirlər sırasında mühüm əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycan teatrları təkcə ötan 10-12 ildə Rusiya, Türkiyə, Misir, Bolqarıstan, Tacikistan, Gürcüstan, Ukrayna, Belarus, İran, Mərakeş, Avstriya, Fransa, Almaniya, Hollandiya, İsveç və s. ölkələrdə çıxış etmişlər. Bu səfərlər digər mədəniyyət müəssisələrinin xarici ölkələrdə həyata keçirdikləri tədbirlər sırasında mədəniyyətimizin geniş miqyasda təbliğ olunmasına rəvac verən hadisələrdir.

Azərbaycan mədəniyyətinin istiqamətdə göstərdiyi çeviklik onun intibah etməsinə də səbəb olan amildir. Bu sirdən ötan da qeyd etmək yerinə düşür ki, ötan müddətdə dünya şöhrətli bədii kollektivlər, teatrlar, musiqiçilər, dirijorlar da Azərbaycan qastrol səfərlərinə təşrif buyurmuşlar. Eyni zamanda dahi Ü.Hacıbəylinin 125 illiyi münasibətlə "Arşın mal alan" operetası Türkiyə, Çin, Belarus, Türkmənistan, Ukrayna və Qazaxıstanda öz səhnə həyatına qovuşmuşdur.

Azərbaycan mədəniyyətinin teatr qolu barədə söz açarkən qeyd etməliyəm ki, ölkə başçısının 18 may 2009-cu il sərəncamı ilə təsdiq olunan "Azərbaycan teatri 2009-2019-cu illərdə" Dövlət Programı, öz fəaliyyəti ilə milli mədəni sərvətə çevilmiş Azərbaycan teatrlarının zəngin birliyinin və yaradıcılıq ənənələrinin qorunmasına, ümumbəşəri və milli dəyərlərin təbliğinə, dünya mədəniyyətinə inteqrasiyasına, repertuarının gücləndirilməsinə uyğun formalaşması məqsədilə xidmət edən mühüm amillərdəndir. Mədəniyyətimizin dinamik inkişafının təmin olunması məqsədilə ölkə rəhbərinin imzaladığı, bu kiçik məqaləyə yerləşdirməyə imkanlı olmadığı bütün əl sərəncamları məhz düşünlülmüş nurlu siyasətin təzahürüdür.

Və bütün bu hadisələr bir anlıq gözərim önündə canlanarkən, Mədəniyyət nazirinin VI Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkasındakı çıxışında vurğuladığı fikirləri diqqət kitab aləminin mədəniyyətimizin inkişafındakı roluna cəlb etməsi, həttaqatən də, müxtəlif dövrümüzün inkişaf prosesində mədəniyyət siyasətinin parlaq şəkildə özünə yer tutmasını aydın nəzərləyə görmək mümkündür ki, gələcəyə bu yola doğru və ən düzgün yoldur. Ona görə də bu gün mədəniyyət strategiyamız öz çevik dinamikası ilə hərəkətdədir və intibah edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin "Qarabağ Azərbaycanıdır və ildə" fəlsəfəsinin potensialı ilə qaynayan və coşan Azərbaycan mədəniyyətinin əməli sənətdə, çevik dinamikası ilə çalışmaq hikmətinə qoruyub saxlayaçaqdır. Və bu da görülməli həttaqatən ki, tərəqqi və inkişaf məhz bu yoldadır – ölkə rəhbərinin müəyyən etdiyi işğal taməllərlə döşəmiş işğal yolda! Yolumuz daima açıq olsun!

Beynəlxalq kitab sərgisində işğal edən Azərbaycanın görkəmli sənətkarları və sadə insanlarla apardığımız ayaqüstü sənət söhbətləri və bu söhbətlərin məğzində dayanan mədəniyyət aləminin inkişaf prosesində gedən, bir-birini əvəzləyən uğurlu işğar fonunda kitab və kitabın verdiyi bəhərlərə ölkəmizdə diqqətin xoş təəssüratlarına baxış, eyni zamanda teatr xadimləri olaraq bizim üzərimizə düşən məsələlərdə çeviklik və keyfiyyət məsələləri barədə olan mühüm əhəmiyyətli, yüksək dəyərlə malik fikirlərimizlə də mənə bəylik fikirlərimizlə doğan ovaqatı dərinləşdirir, yüksək rühsal əhval yaradır, bəla gənəşə gəlirəm ki, bütün sifərlər və səhrlər yalnız və yalnız dərin irdədən, sərsiməz əzmin, böyük zəhmətin, səngimədən, fəsiləşmədən, ən bacılıcası isə, ölkə rəhbərinin apardığı işğal siyasətinə nəticədir.

Teatr sənətinin kitab fenomeninin hikmətinin açmaqda və təlqin etməkdə əvəzsiz yeri olduğuna nəzərə alaraq, bu kitab bayramında aparılan fikr mübadilələrinin və sənət söhbətlərinin özü də məhz kitab dünyasının təhlil və təlqin mövzusuyla olaraq, hər bir mədəniyyət xadimində çeviklik və dinamiklik əsəylər. Nəzarətimin bir anlıq müşahidə ekskursu zamanı Azərbaycan mədəniyyətində aparılmış bu işğarın eksplikasiyasını təsəvvürümdən keçirdikcə, bu motivasiyanın görülməli nəhəng izlərdən zəvqəmə və sabaha açılan işğal pəncərədə istiqamətlənən yolum konturlarında çalışma stimulu nurlu oluram.

Bələliklə, yaranan təsəvvür budur ki, Azərbaycan mədəniyyəti sağlamlıq kökləri üzərində öz çevik dinamikası ilə davam etdirilir. Bu yolda Mədəniyyət Nazirliyinin, eləcə də bu quruma daxil olan müəssisələrin, bu sahədə çalışan bütün insanların üzərinə düşən vəzifələr əzmlə, sarsılmaz güclə və qüvvətlə dövlət siyasətimizin bir hissəsi olaraq yerinə yetirilir. Qazanılan uğurlar, nümunəvi nəticələr göstərir ki, gələcəyə bu yola doğru və ən düzgün yoldur. Ona görə də bu gün mədəniyyət strategiyamız öz çevik dinamikası ilə hərəkətdədir və intibah edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin "Qarabağ Azərbaycanıdır və ildə" fəlsəfəsinin potensialı ilə qaynayan və coşan Azərbaycan mədəniyyətinin əməli sənətdə, çevik dinamikası ilə çalışmaq hikmətinə qoruyub saxlayaçaqdır. Və bu da görülməli həttaqatən ki, tərəqqi və inkişaf məhz bu yoldadır – ölkə rəhbərinin müəyyən etdiyi işğal taməllərlə döşəmiş işğal yolda! Yolumuz daima açıq olsun!

Haqqı varlığı ilə müdafiə edən şair

Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetində Heydər Əliyev lektoriyası və Dillər kafedrasının təşkilatlığı ilə dahi Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətlə "Haqqı varlığı ilə müdafiə edən şair" adlı tədbir keçirilib.

Universitetin rektoru İlham Mədətov çıxış edərək ölkə başçısının müvafiq sərəncamı ilə elan olunan "Nəsimi ilinin əhəmiyyətindən danışır. Rektor "Nəsimi il" çərçivəsində silsilə tədbirlərini, ikinci reallaşan Nəsimi – şeir, incəsənət və mədəniyyət festivalının keçirildiyini diqqətə çatdırıb.

Tədbirdə tarix üzrə elmlər doktoru Məhərrəm Zülfiqarlı "Nəsimi yaradıcılığında hürrüflik", filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Aysel Quliyeva "Nəsimi yaradıcılığında kamil insan məsələsi", universitetin müəllimlərindən Günel Əliyeva "Nəsimi yaradıcılığında məhəbbət mövzusu", Məhriban Alıhaquliyeva "Nəsimi yaradıcılığında dil və üslub məsələləri", Aytan Mövsümlü "Nəsimi irsi bu gün" adlı maruzələrlə çıxış ediblər.

Tələbələrini ifadəsində Nəsiminin müxtəlif dillərə tərcümə edilən şeirlərindən nümunələr, saz havası üstündə qəzəli səslənib.

"Azərbaycanda yaşayan xalqları yaxından tanımaq"

Prezident yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə Jurnalist Ekspert Mərkəzi icimai Birliyi tərəfindən həyata keçirilən "Azərbaycanda yaşayan xalqları yaxından tanımaq" layihəsi yekunlaşmaq üzrədir.

Mərkəzdən verilən məlumat görə, layihə üzrə ölkəmizdə yaşayan əsaslı xalqların tarixi, dili, etnik tərkibi, etimologiyası, mədəniyyəti, müasir yaşayış tərzləri barədə on yazı hazırlanaraq "525-ci qəzet" dərc olunub.

Məqalələr AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu Antropologiya Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən ərşəyə getirilib. Növbəti mərhələdə həmin yazılardan ibarət kitabça hazırlanıb. Kitabçalar media orqanlarına hədiyyə edilir.

"Mədəni coğrafiyamızda peyğəmbər sevgisi"

"Gəncliyə Yardım Fondu" İctimai Birliyi, Yunus Əmrə İnstitutu və Dünya Gənc Türk Yazarları Birliyinin təşkilatlığı ilə Rəşid Behbudov adına Azərbaycan Dövlət Məhni Teatrında İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş "Mədəni coğrafiyamızda peyğəmbər sevgisi" adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə mədəniyyət, ictimaiyyət xadimləri, QHT rəhbərləri iştirak edib.

Əvvəlcə Azərbaycan və Türkiyənin dövlət himnləri səsləndirilib. Tədbiri giriş sözü ilə Yunus Əmrə İnstitutunun Bakı ofisinin direktoru Cihan Özdemir açaraq bildirdi ki, şanlı tariximizdə öz elm və irdələri ilə gələcək nəsillərin yoluma işıq tutan dəyərli xüsusiyyətimiz hər birimizin qürur mənbəyidir. Onların bizi miras qoyduğu elm və mədəni irsin qorunması isə bizlərin ən ümdə məsələsidir. C.Özdemir vurğuladı ki, böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin dövlət səviyyəsində qeyd edilməsi elm və irdə sahələri arasında qarşı müsbət mənada böyük rəqibin tərənnümüdür. Bu münasibətlə dahi mədəniyyət şairimizin şeirlərində peyğəmbər sevgisini gör-

mək, bilmək və onunla əhvallaşmaq üçün bu gözəl güclə sızilərlə bərabər olmaq qürurvericidir.

Tədbirdə daha sonra Milli Məclisin deputatı Qənirə Paşayeva, Türkiyənin Azərbaycanıdakı səfirliyinin mədəniyyət müşaviri İrfan

Çiftçi, Dünya Gənc Türk Yazarları Birliyinin rəhbəri Əkbər Qoşalı, İbn Haldun Universiteti, Himayəçilər Şurasının sədri İbrahim Gündüz çıxış edərək əsərləri ilə türk dünyasının mədəni inkişafına böyük töhfələr vermiş Nəsiminin həyat və yaradıcılıq yolundan söz açdılar.

Qeyd olundu ki, dahi şairin irsi əbdiyəsədir, o, türk ədəbiyyatının ən parlaq nümayəndələrindən biridir. Nəsimi sözü, düşüncəsi bir məktəbdir. Bu il Azərbaycanca

elan olunmuş "Nəsimi ili", bu təşəbbüs çərçivəsində keçirilən tədbirlər isə bu hikmət dünyasından dərnmək və kamilləşmək çətinçisidir.

Çıxışlardan sonra klassik türk musiqi sənəti Səadət Doğğanın repertuarından musiqi çəlgəni təqdim edildi.

Sonda Gəncliyə Yardım Fondunun prezidenti Əhməd Tecim çıxış edərək tədbirin iştirakçılarına təşəkkürünü bildirdi.

S.FƏRƏCOV

Nəsiminin 40 qəzalı farscadan tərcümə olundu

"Kitab Evi" İctimai Birliyinin QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə yardımı ilə həyata keçirdiyi layihə çərçivəsində İmadəddin Nəsiminin farsca yazdığı 40 qəzalı Azərbaycan dilinə tərcümə olunaraq nəşr edilib.

Noyabrın 12-də Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində keçirilən təqdimatda "Kitab Evi" İB-nin rəhbəri Adilə Nəzərova nəşr haqqında məlumat verib.

Kitabın bədii redaktoru, tərcüməçi-qəzəlxan, tarix elmləri doktoru, professor Şahin Fazil qəzələrin tərcüməsi barədə danışdı: "Nəsiminin özü və sözü insanların cəlb etsə də, biz hər zaman hərfi tərcüməyə meyl göstərmişik. Ancaq bu dəfə qəzələrdən ötan qəzələrinə bir bədillik qatdı, onu düşündüyüm kimi tərcümə etdim".

Yazıçı-publisist Səfər Əlşirli kitabın əhəmiyyətini və mətnşünaslar üçün ayanı bir vəsait olduğunu diqqətə çatdırıb.

Tarixi şəxsiyyətləri yaşadan rəssam

Rəssam Zöhrab Dadaşov 1963-cü ildə Azərbaycanın ən qədim şəhərindən biri olan Şəkidə dünyaya göz açmışdır. Uşaq yaşlarından doğulub boya-baş çətdiği torpağın ecazkar gözəlliyi, təkrarlannmaz təbiəti onda yaratmaq həvəsi oyaqmışdır.

Bu istək onu Bakıya – Özim Özimzadə adına Rəssamlıq Məktəbinə gətirir. Burada xalq rəssamları Mikayıl Abdullayev və Böyükağa Mirzəzadədən dərslər alır. 1982-ci ildə məktəbi bitirir. 1990-cı ildə ali təhsilini Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının Qrafika fakültəsində başa vuran Zöhrab müəllim özünü təsdiq etmək üçün yaradıcılıq xatirləmələrini başlayır.

Ünvanıylə, yaradıcılıq özü bir eksperimentdir. Rəssam da daim axtarırdı. Bu baxımdan Zöhrab Dadaşovun ilk fərdi sərgisi də simvolik xarakter daşıyır. 1991-ci ildə Bakıda təşkil olunan "Yeddinci qat" adlı sərgidə nümayiş olunan əsərlərin əksəriyyəti qrafika işlər idi. Bu əsərlərdən çıxış edərək belə bir nəticəyə gəlmək mümkündür ki, rəssam insan varlığının möcüzələr yaratmaq gücünün sehrindədir. Hind fəlsəfəsi və bəzi oxşar Asiya mədəniyyətlərində çəkilən (sanskrit dilində) insan bədənində mövcud olan metafiziki və ya biofiziki enerjinin əlaqə nöqtəsi olaraq qəbul edilir. Bu fəlsəfəyə görə, insanın başının üstündə müsbət bir axın, onun aşağı sümüyünün altında isə mənfi bir axın vardır. Bu iki "qutb" arasında dövr edən elektrik gücü "hayat"dır. Bu enerji mərkəzləri güclü elektrik sahələri olduğundan gözle görülməz. Çəkilənlərdən buraxılan enerji insanın ətrafında işıqlaşan, adı gözlə görünməyən energetik sahə formalaşdırır. Bütün bu enerjiyə, bu fəlsəfənin dərinliyi öz təbirlərinə yansındıran Zöhrab Dadaşovun ilk fərdi sərgisi böyük marağa və səsi-küyə səbəb olmuşdu.

1992-96-cı illərdə Zöhrab Dadaşov "Nizami" kinoteatrında da rəssam kimi fəaliyyət göstərmiş,

bir çox filmlərin afişə və reklamlarının tərtibatçısı olmuşdur. Çoxlarının heyranlığına keçirdiyi o afişələrin müəllifi Zöhrab müəllim olduğunu bilənlər yəqin ki, az saydadır.

Qafqazda XVIII əsrin saray memarlığının ən gözəl nümunələrindən hesab edilən Şəki Xan sarayı ham da İslam Şərqi üçün maraqlı icarələrdir. İnşaa edilmiş dövrədən sonra bina dəfələrlə təmir və yenidənqurma işlərinə məruz qalsada, bu işlər onun xarici görünüşünə o qədər ciddi təsir etməmişdir. 2002-ci ildə "Mədəni irsin mühafizəsi" layihəsi çərçivəsində sarayda bərpa işlərinə start verildən Zöhrab Dadaşov da bu məsuliyyəti işdə iştirak etmək üçün təklif alır. Doğulduğu torpağın tarixi abidəsinin bərpasında onun da əməyi, alın tərli və böyük zəhməti vardır. Şəki Xan sarayının birinci mərtəbəsində "yük yeni" deyilən hissədən bərpa işləri aparılan rəssam 6 ay alman mütəxəssisləri ilə birgə çalışaraq sarayın rəsmləri üçün spesifik olan qızıl rəng çalarlarından – orjinaldan qalmış rənglərdən çıxış edərək rəngləri boşa-boşa paslı köhnəlik effekti yaradaraq divanın tükülmüş hissələrinin bərpasını uğurla başa çatdırmışdır.

Zöhrab Dadaşovun yaradıcılığında portret janrı mühüm yer tutur. Portret janrının əsas obyekti insandır. Ən gözəl və mükəmməl portret yaratmaq üçün sadəcə insanı müşahidə etmək kifayət deyil. Onun daxili aləmini, duyğu və düşüncələrini zahirə görünüşdə rənglərlə ifadə etməyi bacaran Zöhrab müəllim bir-birindən fərqli obrazlar – müxtəlif emək adamlarının, tarixi şəxsiyyətlərin portretlərini yaratmışdır. Çəkdiyi portretlərə tamaşa edəndə onun həssas müşahidə qabiliyyətinə malik olmasını, obrazın daxili aləminə, mənəvi dünyasına nüfuz etməsinə açıq-aşın görmək olur. Rəssam katəndə rəngləri elə mükəmməl oynadır ki, zövq almamaq qeyri-mümkündür.

Tanınmış portret ustasının məşhur əsərlərindən biri

ri VII əsrdə həyatı və əsərlərini alban şahiri Dəvdəkin portretidir. Çox təəssüflər ki, şahirin yaradıcılığında dövrümüzdə yalnız Qafqaz Albaniyasının hökmdarı Cavanşirin ölümünə həsr edilmiş əsərlər qalmışdır. Portreti bir şəxsin xarakteristik xüsusiyyətlərini, xarici görünüşünü gələcək nəsillərə ötürən bir miras kimi düşüncə, Zöhrab Dadaşov şahirin portretini uğurla kətan üzərinə köçürmüşdür.

Portretə baxdıqda cəsur, ulyənkar ruhlu şahiri görürük. O, sanki zamanəsinə özünü çevirərək şikayətlənərək yaşadığı dövrün ağır və çətin tələblərinin onu yorğunluğa və incitdirməsinə aydın görmək mümkündür. Portret ustası şahirin gərgin üz cizgilərini, yorğun və savaşıq ruhunu, uzaqlara baxan gözəlliyi ustalıqla işləyib. Həç zaman yazmadan, yaratmadan əl çəkməyən şahirin sağ əlində marsiyələri vardır. Öyündəki libası isə arxa fonun sakit və hüzür verən rəngi ilə təzədir. Onun qırmızı rəngi seçməsi isə həç də təsadüfi deyil – şahirin ədalətli, zülmərlə rəğmən həyat eşqi ilə yaratmaq ruhu ilə yaşamasıdır.

Zöhrab müəllim bir çox tarixi şəxsiyyətlərin portretlərini müəllifdir. Həzrətdə Əmir Teymurun portreti üzərində işləyir. Onun Teymurlar dövlətinin banisi və xüsusi rəğbəti vardır. O, böyük şəxsiyyət haqqında öz də araşdırmalar aparır və Əmir Teymurun məşhur arxeoloq və antropoloq M. Gerasimovun rəhbərliyi altında 1941-ci ildə Qur-Əmir məqbərəsindən çıxarılmış sümüklərə əsasən yaradılmış portretindəki təsvirdən çıxış etmək qənaətinə gəlir. Zöhrab Dadaşov əsərini hələ tamamlamasa da, portret ilk baxışdan bizi özünə məftun edir. Teymurların cəngavər, siyasətçi və uzaqgörən obrazını yaratmağa nail olan rəssam müxtəlif rəng çalarlarından istifadə edərək əsərə dekorativlik gətirmişdir. Üz cizgilərinə nəzər salsaq, zəhmətli baxışların sanki düşməni təşkil etdiyini görürük. O, emosional deyil, çox heybətlili, təmkinli və özündən əminidir. Bu əminlik düşmənlərinə qorxu və narahatlıq tələp etməyindədir. Sanki hər an qüvvətlə gurlayan səsi ilə döyüş əmrini verəcək və müharibə başlayacaqdır. Üzün damğalı dəbliqə, kiremit rəngdə zirə, hökmdara xas olan libası və qiymətli silahlar... Hər bir xirdə nüans kompozisiyanın təsir gücünü artırmaqdadır.

Onu da qeyd edək ki, Zöhrab Dadaşovun bir çox əsərləri şəxsi kolleksiyalarda saxlanılır.

Könül VƏLİYƏVA
Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının əməkdaşı

Onun rənglər dünyası

Azərbaycan təsviri sənətində öz dəst-xətti olan Adil Əsədli dövrümüzün ən istedadlı rəssamlarından biridir. Hər dəfə onun rənglər dünyası ilə üz-üzə duranda bir daha bunu yəqin edərsən. Ürəyinin hisslərini, qəlbindən keçənləri əks etdirdiyinə görə yaradıcıları həm də mənəvi səfəlin təccəssümü kimi görürük. Əsərləri könül dünyamıza müasir həyatın estetik zövqünü gətirməkdə həm də xalqımızın tarixini, gün-gizəranını göstərir.

Yaradıcılıq palitrası zəngin olan, sənətinin kamillik zirvəsinə qalxan Adil müəllim ömrünün 65-ci ilini tamamlandı. Dünyaya göz açdığı, torpağına, dağına ürəkdan bağlılığı Lankəran şəhərində yaşayıb-yaradı. Fırçası ilə insan qəlbini incəliyinə nüfuz edən rəssam uşaqlıqdan bu sənətin vuruğunu. Xəzərin coşğun dalğaları isə lap əzəldən Adilın yaradıcılığına güc verib. Böyük maraqla çəkdiyi rəsmləri "Azərbaycan pioni", "Azərbaycan gəncləri" qəzetlərinə, "Pioner", "Göyçəri" jurnallarına göndərib.

Torpaq, vətən sevgisi ilə boy atan, ulu yurdu gözəlliyini uşaq dünyasına gətirən Adil Əsədli Lankəran şəhərində orta məktəbi bitirir. Hərbi xidmətdən sonra Ə.Özimizdə adına Rəssamlıq Məktəbinə üz tutur. Yaradıcılıq

taxayılı məcərsinə düşdükcə insanı heyran qoyan rəsmlərin sayı da artır. Fırçasını müxtəlif janrlarda uğurla sinəyir, əsərlərinin sorəşi isə respublikaya və beynəlxalq sərgilərdən gəlir.

Daimi axtarışda olan Adil Əsədli sənətin sirlərinə hərtərəfli, daha mükəmməl yiyələnmək üçün N.Tusi adına Azərbaycan Pedaqoji Universitetində Ədiliyə qrafika fakültəsində təhsil alır. Bu dövrdə oxuyub-dyrənməkə barəbar, duyduğunu, yaşadığını, özünün idrak, qəlb süzgəcindən keçirdiyi mövzulara müraciət etmək rəssamlıq aləmində yeni imzalar qoyur.

1985-ci ildə ali məktəbi başa vurub Lankəranə qayıdır. Şəhərdəki Uşaq rəssamlıq məktəbinə direktor təyin olunur. Adil müəllim

lar çoxdur. Vətən, torpaq sevgisi ilə yaşayan rəssamın "Lankəran mayakı", "Xan sarayı", "Azərbaycan sərkərdələri", "Babək", "Ana torpaq" kimi əsərləri Tanrının ona verdiyi böyük istedadın sənət təccəssümüdür.

Adil müəllimin Lankəran Dövlət Universitetində, Lankəran Dövlət Dram Teatrında, Bakıda – V.Səmədov adına sərgi salonunda, "ATV Qalereya"da fərdi sərgiləri açılıb. ABŞ-da avanqard rəssamların sərgisində iştirak edib. 30-dan çox əsəri ABŞ, İngiltərə, Türkiyə, Fransa, Polşa, İran, Rusiya, Ukrayna və Gürcüstanda şəxsi kolleksiyalarda bəzəyir. 2000-ci ildə "Qrafika əsərləri" adlı kitabı işıq üzü görüb. Qəzet, jurnal, kitab səhifələrində çoxlu əsəri dərc edilib. 20 ilə yaxındır "Dədə Qorqud" mövzusunda əsərlər yaradır. "Azərbaycan xalça sənəti", "Azərbaycan dekorativ-tətbiqi sənətində mifk obrazlar", "XV-XVI əsrlərdə Azərbaycan milli geyimləri" və s. elmi-publisistik məqalələri həmkarları arasında marağa səbəb olub. Bu gün də dövrü mətbuatda imzası görünür.

Mən deyirdim ki, rəssamlıq Adil müəllimə ilahi bir vergidir. Sənətinə hədsiz maraqla yanaşı, Şəhri fırçasında ilahi qüdrətinin paktığı var. Oduq ki, çəkib ərsəyə gətirdiyi əsərləri təbiətin yaradıcılığı kimi canlı, təbii alıdır, insan uzun müddət onların cazibəsindən pxa bilmir. Rəssam əsərlərində qadın gözəlliyini, səfəlini özge bir zövqlə tərənnüm edir. "iki bacı", "Qadın armudu ilə", "Lankəran qızları limon bağında", "Öz ceyran ilə", "Aşiq Pəri" əsərlərində sanki qadını ilahi bir varlığa çevirir.

Söz sərfəti, ağsaqqal-ziyalı, şair Məsudi Dövrən Adil müəllim bir şeir qoşub. Ele həmin şeirin bir bəndi ilə yazımı tamamlayıram:

*Kökü Səvalanın çəməsinə içib,
Tanrı xəmətilə bir sənət seçib.
Həyatın özünü öldürdü kimi,
Görüb-götürənün gözünü Adil.*

Zəfər ORUCOĞLU
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Xatirə təqvim

13-18 noyabr

Azərbaycan

13 noyabr 1983 – Kinooperator, Əməkdar incəsənət xadimi Əsgər Cəfər oğlu İsmayilov (1905-1983) vəfat edib. Filmləri: "Qara daşlar", "Kölgələr sürünür".

14 noyabr 1925 – Şair, nasir Gəray Fəzli (Gəray Fəzli oğlu Ali-mov; 1925 – 28.12.1995) anadan olub.

14 noyabr 1942 – Xanəndə, Əməkdar artist Sabir Nüsrət oğlu Mirzəyev (1942 – 23.7.2011) Cəlilabad rayonunda anadan olub.

14 noyabr 2006 – Xalq artisti, müğənni Oqtay Ağayev (7.11.1934 – 2006) vəfat edib.

15 noyabr 1927 – Xalq artisti, rəqqasə Xumar Rza qızı Zulfuqarova (1927 – 2.7.2017) Bakıda doğulub. Opera və Balet Teatrının solisti, Dövlət Məhni və Rəqə Ansamblının baletmeysteri olub.

16 noyabr 1938 – Görkəmli aktyor, rejissor, Xalq artisti Abbas Mirzə Şərifzadə (12.12.1893 – 1938) dünyasını dəyişib. Milli teatr tarixində müstəsna xidmətlər göstərən "Bismillah" (1925), "Hacı Qara" (1929) filmlərinin rejissorudur. Repressiya qurbanı.

17 noyabr 1906 – Xalq rəssamı, xalçaçı alim Lətif Hüseyn oğlu Karimov (1906 – 9.9.1991) Şuşada anadan olub. Onun təşəbbüsü ilə 1972-ci ildə Bakıda Xalça Muzeyi təşkil edilib.

18 noyabr 2000 – Görkəmli bəstəkar, Xalq artisti Emin Sabitoğlu (Mahmudov; 2.11.1937 – 2000) vəfat edib.

Dünya

13 noyabr 1850 – İngilis (gotland əsilli) yazıçı, macara romanlarının müəllifi Robert Luis Stevenson (Robert Luis Stevenson; 1850-1894) anadan olub.

14 noyabr 1840 – Fransız rəssamı, impressionizmin banilərindən Klod Mone (Oskar-Claude Monet; 1840-1926) anadan olub.

14 noyabr 1907 – İsveç yazıçısı Astrid Lindgren (Astrid Anna Emilia Lindgren-Griksson; 1907 – 28.1.2002) anadan olub. Uşaqlar üçün əsərlərin "Balaca və Karlson", "Uzuncorab Pippi" müəllifidir.

15 noyabr 1862 – Alman yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı laureatı (1912) Gerhart Hauptmann (Gerhart Johann Robert Hauptmann; 1862 – 6.6.1946) anadan olub.

16 noyabr 1717 – Fransız mütəfəkkiri, "Elm, incəsənət və peşə ensiklopediyası"nın müəlliflərindən Jan Lerond d'Alamber (Jean Le Rond D'Alembert; 1717-1783) anadan olub.

17 noyabr 1895 – Rus filosofu, incəsənət nəzəriyyəçisi Mixail Baxtin (1895-1975) anadan olub.

18 noyabr 1927 – Məşhur kinorejissor, SSRİ Xalq artisti Eldar Ryzanov (1927 – 30.11.2015) anadan olub.

Hazırladı: Vüqar ORXAN

Afişə

15-17 noyabr

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı (Nizami küç. 95)

15 noyabr	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının təqdimatı Q.Qarayev - "Yeddi gözəl" (balet)	19.00
16 noyabr	Gitarə ifası, bəstəkar Didiyayın iştirakı ilə konsert	19.00
17 noyabr	R.Leonkavallo - "Paytasi" (opera)	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı (Füzuli meydanı 1)

15 noyabr	Ə.Əmirli - "Ah, bu uzun sevdə yolu"	19.00
16 noyabr	C.Məmmədquluzadə - "Ölülər"	12.00
17 noyabr	C.Məmmədquluzadə - "Anamın kitabı"	12.00
	H.Mirzəimov - "Vəsiyyət"	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrı (Zərifə Əliyeva küç. 8)

15 noyabr	Ə.Haqqverdiyev - "Kimdir müğənnisi?"	19.00
16 noyabr	C.Bəni, Qırım qardaqları - "Bremen musiqiçiləri və Pen"	12.00
16 noyabr	F.Sücaədov, T.Vəliyeva - "Mən dəyərim mən cavana"	19.00
17 noyabr	Rus xalq nağılı - "Qoğalın macarası" (rus dilində)	12.00
	R.Hacıyev, F.Zöhrabov - "Tələlər qovuşanda"	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrı (Xaqani küç. 7)

16-17 noyabr	N.Oqol - "Evliyanın Rusiya Dövlət Akademik Mali Teatrı"	19.00
--------------	---	-------

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrı (Nizami küç. 72)

15 noyabr	P.Nuraliyeva - "Mən Ələmdə, ağlama" (kiçik səhnə)	19.00
16 noyabr	Y.Əntin, V.Livanov - "Bremen musiqiçiləri"	12.00, 14.00
16 noyabr	"Bremen musiqiçiləri" (rus dilində)	14.00, 16.00
17 noyabr	A.Puşkin - "Qızıl balıq"	10.00, 12.00, 14.00, 16.00

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı (Neftçilər pr. 36)

15 noyabr	A.Lindgren - "Karlson"	12.00, 14.00
	"Karlson" (rus dilində)	16.00
16 noyabr	A.Şağı - "Tiq-tiq və Taq-tağın nağılı"	12.00, 14.00, 16.00
	C.Rodari - "Çipollino" (rus dilində)	16.00
17 noyabr	Ş.Perro - "Qırmızı papaq"	12.00, 14.00, 16.00
	Rus xalq nağılı - "Durna balığı" (rus dilində)	16.00

Yuğ Dövlət Teatrı (Neftçilər pr. 36 Kukla teatrının binası)

16 noyabr	T.Vahid - "Quş dili"	19.00
17 noyabr	V.Klim - "Medeya sekvensiyası"	19.00

Azərbaycan Dövlət Pantomima Teatrı (Azadlıq pr. 10)

16 noyabr	"Underground"	18.00
17 noyabr	E.Rzayev - "Kişilər və qadınlar"	18.00

Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrı (S.S.Axundov küç. 48)

15 noyabr	M.F.Axundzadə - "Müsyö Jordan və dərviş Mastali şah"	19.00
16 noyabr	A.Şağı - "Danışan gəlincik"	12.00
17 noyabr	"Əlibaba və qırx quldur" (ərəb xalq nağılı əsasında)	12.00

Heydər Əliyev Sarayı (Bülbül pr. 35)

16 noyabr	Xalq artisti, görkəmli müğənni Şövkət Ələkbərova və nəsr olunanmış gece	19.00
-----------	---	-------

Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyası (İstiqlaliyyət küç. 2)

15 noyabr	Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Sinfonik Orkestri Dirijor - Mustafa Mehmandarov; solist - Maykl Qutman (violin)	19.00
16 noyabr	Əməkdar artist, müğənni Aybəniz Həşimovanın konserti	19.00

Xarkovda Azərbaycanın Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzi açılıb

Əvvəlki sah. 1-də

Diplomat bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyəsi ilə Ukraynada Azərbaycan mədəniyyəti və tarixinin tanıtılması üçün bir sıra layihələr həyata keçirilir. Xarkovda Azərbaycanın Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzinin fəaliyyəti başlanması ölkəmizin mədəniyyətinin, tarixinin təbliğinə öz töhfəsini verəcək. A.Xudiyev Ukraynanın digər şəhərlərində də belə mərkəzlərin açılmasını nəzərdə tutulduğunu deyib.

Səfir mərkəzin yaradılmasında göstərilən dəstəyə görə Xarkov merinə təşəkkürünü bildirib.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Aparat rəhbəri Fikrət Babayev mərasimdə çıxış edərək bildirib ki, Azərbaycan ilə Ukrayna arasında, bütün sahələrdə olduğu kimi, mədəniyyət sahəsində də əməkdaşlıq yüksək səviyyədədir. "Azərbaycan dövləti həmişə xarici ölkələrdə mədəniyyətimizin təbliği üçün istənilən təşəbbüsü dəstəkləyir. İnanıram ki, Azərbaycanın bu Mədəniyyət mərkəzi xarkovlular və şəhərin qonaqları üçün xüsusi əhəmiyyətə malik olacaq. Mədəniyyət tədbirlərinin keçiriləcəyi məkana çevriləcək", - deyərək F.Babayev əlavə edib.

Azərbaycanın Dövlət Bayrağı Günü ərafında Xarkovda belə möhtəşəm Mədəniyyət mərkəzinin açılmasının xüsusi mənə verdiyini deyən şəhər merinin birinci müavini İqor Terexov bildirib ki, yeni mərkəz iki ölkənin dost münasibətlərini daha da möhkəmləndirəcək. Xarkov Vilayət Dövlət Administrasiyasının İqtisadiyyat və beynəlxalq münasibətlər departamentinin direktoru Andrey Kolos, Azərbaycan Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzinin direktoru, Ukraynanın Xalq rəssamı, heykəltəraş soydaşımız Seyfəddin Qurbanov çıxış edərək mərkəzin əhəmiyyətindən danışdı.

Daha sonra mərkəzin rəsmi açılışını bildirən qırmızı lent kəsilib.

Açılış zamanı Kiyev Texnologiya və Dizayn Milli Universitetinin aspirantı Elınare İsgəndərova, Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin müdiri Nurənnə Həsənova, Gəncə Dövlət Texnologiya Universitetinin dissertantı Hicran Ramazanova qonaqlara Qarabağ xanlığının milli geyimlərinin təqdimatını ediblər.

Tədbir Azərbaycan və Ukraynanın sənət adamlarının konsert proqramı ilə davam edib.

Qeyd edək ki, Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzinin ərazisində Azərbaycan və Ukraynanın dostluğunu tərənnüm edən abidə, iki ölkənin mütəfəkkirləri və

tarixi şəxsiyyətlərinin heykəlləri, müxtəlif kompozisiyalar qoyulub.

Ankarada Dövlət Bayrağı Günü münasibətilə sərgi

Noyabrın 11-də Ankarada, Azərbaycanın Türkiyədəki Səfirliyində 9 Noyabr – Dövlət Bayrağı Günü münasibətilə konsert və rəsm sərgiləri təşkil olunmuşdu.

Tədbirə rəsmilər, QHT və media təmsilçiləri, Ankarada yaşayan və fəaliyyət göstərən həmyerlilərimiz qatılmışdı. Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri Yalçın Topçu, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun

rəhbəri Şamil Ayrımlı, bu qrupun sabiq rəhbəri Nəzərət Ünüvar və millət vəkili Mətin Gündoğan iştirakçılar arasında idi. Azərbaycanın Ankaradakı səfiri Xəzər İbrahim 9 Noyabr – Dövlət Bayrağı Günü, üçrəngli

bayrağımızın təsis olunmasının tarixi və müasir dövlətimizin əsas atributuna çevrilməsi ilə bağlı iştirakçılara məlumat verdi.

Tədbir çərçivəsində rəsm sərgilərinin açılışı oldu. Türkiyənin müxtəlif universitetlərində çalışan soydaşlarımız – rəssamlar Teymur Rzaev, Elçin Mustafayev, Məhəmməd Əliyev, İlham Ənvəroğlu, Mənsur Cəfərov, Məhərrəm Bayramoğlu, Məhəmməd Yüzbaşıyev və Vahid Novruzovun yağlı boya ilə çəkildikləri əsərlər böyük maraqla qarşılandı.

Burada həmçinin Bakıdakı 6 sayılı məktəb-liseyin 8-ci sinif şagirdi Leyli Heydərlinin əl işlərinin sərgisi təşkil edilmişdi.

"Leylinin rəngli dünyası" adlı sərgidə Azərbaycanın təbiət mənzərələri, dövlət atributları, yeniyetmə rəssamın öz təxəyyülü ilə əksini tapmışdı.

Tədbirin sonunda rəssamlar səfirliyin diplomları ilə təltif olundular. Mərasim bədii hissə ilə davam etdi.

M.SULTANOV
Ankara

Uyğur cümhuriyyətləri anıldı

Noyabrın 11-də Ankarada tarixdə iki dəfə qurulmuş Şərqi Türküstan uyğur cümhuriyyətlərinin anım günü keçirildi. Konfrans və panellərdən ibarət tədbir Şərqi Türküstan Fondu (İstanbul), Uyğur Araşdırma İnstitutu (Ankara) təşkil etmişdi. Mərasimə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvləri Mustafa Destici və İsmayıl Konuk da qatılmışdı.

Professor Sema Barutcu Özöndərin moderatoru olduğu tədbirdə "Şərqi Türküstan türklüyü və türk dünyası" (professor Mehmet Öz), "Uyğurların kökü ilə bağlı tarixi gerçəkliklər" (professor Saadettin Yağmur Gömeç) və digər mövzularda məruzələr dinlənilirdi.

Millət vəkili Mustafa Destici çıxışında uyğur türklərinin zaman-zaman bir çox məhrumiyyətlərə məruz qaldıqlarını vurğuladı, Türkiyənin və Türk Şurasının uyğur türklərinə diqqətinin artırılmasının vacibliyini qeyd etdi.

Dosent Erkin Ekrem uyğur türklərinin dövlət qurma cəhdləri, 1944-cü ildə Sovet İttifaqının bu işdə uyuqlara dəstək verməsi, sonra isə bu dəstəyi kəsəməsinə diqqətini cəmləndirdi.

Qeyd edək ki, Şərqi Türküstan İslam Respublikası 1933-cü ilin 12 noyabrında elan olunub. 1934-cü ilin 6 fevralında süquta uğradıldı. 10 il sonra – 1944-cü ilin 12 noyabr tarixində yenidən qurulub. 1949-cu ildə yenə süqut edib. Həmin il Çin Xalq Respublikası yaranıb, o vaxtdan Şərqi Türküstan ÇXR tərkibində müxtər əyalətdir.

MEHPARƏ

Almatıda Azərbaycan mədəniyyəti və ənənələri günü

Qazaxıstanın Almatı şəhərində Azərbaycan mədəniyyəti və ənənələri günü keçirilib.

Almatının Dostluq evində keçirilən "Xalqın birliyi ölkənin gücüdür" adlı tədbirdə Qazaxıstanın Xalq Assambleyası katibliyinin sədr müavini Janset Tuyməbayev, "Azərbaycanlılar Assosiasiyası" Respublika İctimai Birliyinin sədri Əbülfəz Xamedov, Azərbaycanın Almatı şəhərindəki nümayəndəliyinin konsulu Rəhil Rzaev, şəhər məclisinin (Maslıxat) deputatları iştirak ediblər.

Tədbir çərçivəsində dəyirmi masa, dekorativ-təbiiq sənət sərgisi, "Kitab xalqın ruhunu tanımağın açarıdır" adlı sərgi, yaradıcı kollektivlərin konserti, həmçinin "Dostluq dastarxanı" adlı milli mətbəx nümayiş keçirilib.

Janset Tuyməbayev tədbirdə çıxış edərək bildirib ki, Qazaxıstanda yaşayan azərbaycanlılar bu ölkənin inkişafına

fına mühüm töhfələr veriblər. Onların arasında Qazaxıstanın iqtisadi, mədəni və siyasi inkişafına töhfə verən sahibkarlar, mühəndislər, elm, təhsil,

mədəniyyət və idman xadimlərinin görkəm olar.

Diqqətə çatdırılıb ki, Qazaxıstanda 130 min etnik azərbaycanlı yaşayır. Onların əksəriyyəti ölkənin cənub regionlarında – Türküstan, Almatı, Cənubi vilayətlərində, həmçinin Almatı və Şimkənd şəhərlərində yaşayır. Almatı vilayətində Azərbaycan dilində "Vətən" qəzeti nəşr olunur. "Bahar" rəqs qrupu, milli calğı alətləri və folklor kollektivləri fəaliyyət göstərir.

nəzərdə tutulub. Bədii serial çəkən şirkətlərin subsidiya alması üçün Rusiya ərazisində ən azı 15 milyon rubl xərcləməsi lazımdır.

SƏBİNƏ

"İnsanların seçimi"

Ölkəmizin turizm təbliğat videoçarxı Qran-pri qazanıb

Beynəlxalq Turizm Filmləri Festivalı Komitəsi (CIFFT) tərəfindən keçirilən müsabiqədə Azərbaycanın tanıtım videoçarxı "İnsanların seçimi" nominasiyasının əsas mükafatına (Qran-pri) layiq görülüb.

140 ölkənin qatıldığı müsabiqənin nəticələri noyabrın 12-də Avstriyanın paytaxtı Vyanada təşkil olunan mərasimdə açıqlanıb.

"Biz çox şadiq ki, Azərbaycanın turizm təbliğat videoçarxı ölkəmizin turizm potensialı haqqında dolğun təsəvvür yarada bilər və hər kəsi Azərbaycana gəlməyə, ölkə turizminin malik olduğu zənginliklərə bir daha baxmağa həvəsləndirir", - deyərək çıxış edən Azərbaycan Turizm Bürosunun baş icraçı direktoru Florian Zengstsmid bildirib.

Xatırladaq ki, "Azerbaijan: Take Another Look" ("Azərbaycan: bir daha bax") şüarı əsasında hazırlanan turizm tanıtım videoçarxı Beynəlxalq Turizm Filmləri Festivalı Komitəsi (CIFFT) tərəfindən keçirilən "Dünyada turizm sahəsində çəkilən ən yaxşı film və tanıtım çarxı" müsabiqəsində iştirak edirdi.

Dövlət Turizm Agentliyi turizm potensialımızın təbliğatında mühüm rol oynayan videoçarxın səvərməsində aktiv iştirak edən hər kəsə təşəkkürünü bildirib.

"Balkan sivilizasiyasının təqdimatı"

Bakıda bolqarıstanlı fotoqrafın sərgisi

Muzey Mərkəzində tanınmış bolqarıstanlı fotoqraf İvo Hadjimışevin "Balkan sivilizasiyasının təqdimatı" adlı fotosərgisi açılıb.

Mərasimdə Bolqarıstanın Azərbaycandakı səfiri Nikolay Yankov çıxış edərək sərginin Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin təşkilatçılığı ilə reallaşan "Fantaziya" festivalı çərçivəsində açıldığını deyib. Diplomat göstərilən dəstəyə görə Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyinə minnətdarlığını bildirib.

Bakıda ilk dəfə 1973-cü ildə olduğunu deyən İvo Hadjimışev illər sonra fərdi sərgisinin Bakıda təşkilindən məmnunluğunu bildirib: "Bu sərgidə 45-dək foto yer alır. Ancaq Balkan sivilizasiyasını bu qədər foto ilə əhatə etmək mümkün deyil. Bu, sərgi həm də mədəniyyətin bir göstəricisidir. Təşkilatçılığa və dəstəyə görə hər kəsə təşəkkür edirəm, mehriban insanların əhatəsində olmaqdan şadam".

Bakıda Polşa filmləri festivalı...

Bakıda dördüncü "Visla" Polşa filmləri festivalı başlayıb. Həftə ərzində 6 film nümayiş ediləcək.

Noyabrın 12-də festivalın açılışında çıxış edən Polşanın Azərbaycandakı müvəqqəti işlər vəkili Mixel Qreçlo vurğulayıb ki, bu cür tədbirlər iki ölkənin mədəniyyətlərini yaxınlaşdırır. Layihənin direktoru Malqojata Şlyaqovska-Skulska qeyd edib ki, Polşa filmləri festivalı Azərbaycanla yanaşı Rusiya, Serbiya, Xorvatiya, Gürcüstan, Tacikistan, Özbəkistan, Qazaxıstan və Qırğızıstanda da keçirilir. Festival ilk dəfə 2008-ci ildə təşkil olunub.

Qeyd edək ki, filmlər "Landmark" Biznes Mərkəzində nümayiş etdirilir. Giriş pulsuzdur.

...və İtaliya mətbəxi həftəsi

Noyabrın 18-dən 24-dək paytaxtımızda İtaliya mətbəxi həftəsi keçiriləcək.

Bu münasibətlə noyabrın 12-də təşkil olunan mətbuat konfransında layihə barədə məlumat verilib.

İtaliyanın Azərbaycandakı səfiri Augusto Massarini bildirib ki, eyni vaxtda müxtəlif ölkələrdə keçirilən həftənin əsas məqsədi İtaliya mətbəxinin dünyada təbliğ etməkdir. Tədbir çərçivəsində Bakıda ustad dərsləri, məşhur İtaliya aşpazlarla görüşlər, habelə paytaxtın iri mərkəzlərində İtaliya məhsullarının promo-aksiyaları təşkil olunacaq.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri
MƏDƏNİYYƏT
Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Moskva pr, 1D.
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 530-34-38 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az
Lisensiya № AB 022279
İndeks: 0187

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində sahifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 4965

Sifariş: 3875

Buraxılışa məsul: Fəzail Yünisli

Yazılarda faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.

Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Rusiya xarici kino şirkətlərini təşviq edir

Rusiya öz ərazisində çəkilənlər aparan xarici kino şirkətlərinə çəkildikləri xərclərə görə subsidiya ayıracaq. Rusiya Federasiyasının Baş Naziri Dmitri Medvedev bununla bağlı qərar imzalayıb.

Qərarə bildirilir ki, ölkə ərazisində audiovizual məhsulların istehsalı üzrə işləri yerinə yetirən xarici təşkilatlara federal büdcədən vəsait ayrılacaq. Xarici kino şirkətləri Rusiyada kino çəkilişlərində çəkildikləri xərclər

30-40 faizi həcmində təminat (ribeýt – endirim) alacaqlar.

Lakin bu subsidiya o halda ayrılacaq ki, həmin şirkətlər Rusiya iqtisadiyyatına mənfəət gətirsinlər. Məsələn, tammetrajlı bədii filmlər çəkilişlərində iştirak edənlərin 80 faizli yerli sakinlər olmalı və çəkilən xərclərin məbləği ən azı 75 milyon rubl təşkil etməlidir. RF ərazisində çəkiliş müddəti isə minimum 19 gün olmalıdır. Animasiya filmlərinin istehsalçıları üçün çəkiliş xərcləri 5 milyon rubl məbləğində